

Přechod z daňové evidence na účetnictví

Tereza Málková

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza Málková
Osobní číslo: M22399
Studijní program: B0411P050002 Účetnictví a daně
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Přechod z daňové evidence na účetnictví

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši daňové evidence, účetnictví a přechodu z daňové evidence na účetnictví.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybraného podnikatele a jeho činnost.
- Analyzujte daňovou evidenci vybraného podnikatele.
- Navrhněte postup přechodu z daňové evidence na účetnictví a posuďte, zda se tento přechod podnikateli vyplatí.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

DUŠEK Jiří a SEDLÁČEK Jaroslav. *Daňová evidence podnikatelů 2024*. 21. vyd. Praha: Grada, 2024. ISBN 978-80-271-5240-7.
DUŠEK, Jiří. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech snadno a rychle*. 9. vyd. Praha: Grada, 2024. ISBN 978-80-271-5234-6.
HAKALOVÁ Jana a PŠENKOVÁ Yvetta. *Daňová evidence: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. ISBN 978-80-7598-239-1.
KOLITZ, David L. *Financial accounting : a concepts-based introduction*. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017. ISBN 9781138844971.
SKÁLOVÁ, Jana a SUKOVÁ, Anna. *Podvojně účetnictví 2024*. 30. vyd. Praha: Grada, 2024. ISBN 978-80-271-5239-1.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Bohumila Svitáková, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **23. května 2025**

L.S.

doc. Ing. Michal Pilík, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....

podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá přechodem z daňové evidence na účetnictví. Teoretická část obsahuje definice daňové evidence a účetnictví, popisuje způsoby vedení i uzávěrky obou forem. Tato část je zaměřena na přechod a jednotlivé činnosti s ním spojené. Praktická část se věnuje daňové evidenci vybraného podnikatele a návrhu postupu přechodu na účetnictví. Závěrečná část zhodnotí efektivnost dopadu a podává návrh doporučení.

Klíčová slova: vybraný podnikatel, daňová evidence, účetnictví, přechod z daňové evidence na účetnictví, metody uplatnění výdajů

ABSTRACT

The bachelor thesis is focused on the transition from tax records to accounting. The theoretical part defines tax records and accounting, describing their respective methods of maintenance and the closing of both methods. This part is emphasized the transition process, and the specific activities associated with it. The practical part is devoted to the tax records of a selected entrepreneur and proposes a procedure for transitioning to accounting. The final part evaluates the effectiveness of the transition's impact and provides recommendations.

Keywords: selected entrepreneur, tax records, accounting, transition from the tax records to the accounting, methods of applying expenses

Ráda bych poděkovala paní Ing. Bohumile Svitákové, PhD. za vedení mé bakalářské práce, za její ochotu, vstřícnost, motivaci a odbornou pomoc při konzultacích. Také bych chtěla poděkovat vybranému podnikateli a jeho externí účetní za jejich ochotu poskytnout potřebné informace a podklady pro zpracování praktické části této práce.

OBSAH

ÚVOD.....	15
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	17
I TEORETICKÁ ČÁST.....	18
1 DAŇOVÁ EVIDENCE	19
1.1 OSOBY VEDOUCÍ DAŇOVOU EVIDENCI.....	19
1.2 VEDENÍ DAŇOVÉ EVIDENCE.....	20
1.3 EVIDENCE PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ	20
1.3.1 Evidence příjmů	20
1.3.2 Evidence výdajů	21
1.4 EVIDENCE POHLEDÁVEK	23
1.5 EVIDENCE ZÁVAZKŮ	24
1.6 EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU.....	24
1.6.1 Daňové odpisy dlouhodobého majetku.....	25
1.7 EVIDENCE JÍZD	25
1.8 UZÁVĚRKA DAŇOVÉ EVIDENCE	26
1.9 DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	26
1.10 KONSTRUKCE DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	27
1.10.1 Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob.....	29
1.11 POJISTNÉ PODNIKATELE	29
1.11.1 Sociální pojištění.....	29
1.11.2 Zdravotní pojištění	30
2 ÚČETNICTVÍ.....	31
2.1 ÚČETNÍ ZÁSADY	31
2.1.1 Zásada věrného a poctivého zobrazení	31
2.1.2 Zásada účetní jednotky.....	32
2.1.3 Zásada trvání účetní jednotky	32
2.1.4 Zásada pravidelnosti zjišťování výsledku hospodaření	33
2.1.5 Aktuální princip	33
2.1.6 Bilanční princip.....	33
2.1.7 Zásada stálosti účetních metod.....	33
2.1.8 Zásada oceňování	34
2.1.9 Zásada podvojnosti a souvztažnosti	34
2.2 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ.....	34
2.2.1 Účetní knihy	35
2.2.2 Účetní doklady	36
2.2.3 Archivace účetních záznamů.....	37
2.3 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA	37

2.3.1	Uzávěrkové operace	37
2.3.2	Inventarizace	38
2.3.3	Stanovení výsledku hospodaření	39
2.3.4	Konstrukce daně z příjmů fyzických osob	39
2.3.5	Uzavření účetních knih.....	39
2.4	ÚČETNÍ ZÁVĚRKA	40
2.4.1	Účetní výkazy	40
3	PŘECHOD Z DAŇOVÉ EVIDENCE NA ÚČETNICTVÍ.....	42
3.1	DŮVODY PŘECHODU	42
3.2	PRÁVNÍ ÚPRAVA PŘECHODU	42
3.3	POSTUP PŘECHODU	42
3.3.1	První etapa	42
3.3.2	Druhá etapa.....	43
II	PRAKTICKÁ ČÁST	45
4	PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉHO PODNIKATELE	46
4.1	VZNIK ŽIVNOSTI	46
4.2	PŘEDSTAVENÍ VÝROBKŮ.....	47
5	ANALÝZA DAŇOVÉ EVIDENCE PODNIKATELE	49
5.1	EVIDENCE PŘÍJMŮ	49
5.2	EVIDENCE VÝDAJŮ	50
5.2.1	Výdaje procentem z příjmů	50
5.2.2	Skutečně vynaložené výdaje	50
5.3	EVIDENCE POHLEDÁVEK.....	51
5.4	EVIDENCE ZÁVAZKŮ.....	52
5.5	EVIDENCE DLOUHODOBÉHO MAJETKU	53
5.5.1	Dlouhodobý hmotný majetek	53
5.5.2	Dlouhodobý nehmotný majetek	54
5.5.3	Drobný dlouhodobý hmotný majetek.....	54
5.6	EVIDENCE JÍZD	54
5.7	UZÁVĚRKA DAŇOVÉ EVIDENCE	54
5.7.1	Evidence příjmů a výdajů.....	55
5.7.2	Pohledávky	55
5.7.3	Závazky	55
5.7.4	Dlouhodobý hmotný majetek	55
5.8	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	55
5.8.1	Základ daně	56
5.8.2	Daňová povinnost.....	56
5.8.3	Slevy na dani	56
5.8.4	Odvedené zálohy	57

5.9	POJISTNÉ PODNIKATELE	57
5.9.1	Sociální pojištění	57
5.9.2	Zdravotní pojištění	58
6	KOMPARACE METOD UPLATNĚNÍ VÝDAJŮ	59
6.1	STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	59
6.1.1	Úprava základu daně z příjmů fyzických osob	60
6.2	DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	61
6.3	POJISTNÉ PODNIKATELE	61
6.3.1	Sociální pojištění	61
6.3.2	Zdravotní pojištění	62
7	PŘECHOD NA ÚČETNICTVÍ.....	64
7.1	ČINNOSTI K PRVNÍMU DNI VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	64
7.1.1	Převodový můstek	64
7.1.2	Odpisový plán	65
7.1.3	Otevření účetních knih	65
7.1.4	Počáteční rozvaha.....	67
7.2	ČINNOSTI K POSLEDNÍMU DNI VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	67
7.2.1	Úprava základu daně z příjmů fyzických osob	67
7.2.2	Daňová povinnost a pojistné podnikatele	68
7.2.3	Účetní závěrka.....	68
7.3	VEDENÍ ÚČETNICTVÍ.....	68
8	NÁVRH DOPORUČENÍ.....	70
8.1	ZHODNOCENÍ PŘECHODU Z DAŇOVÉ EVIDENCE NA ÚČETNICTVÍ.....	70
8.2	NÁVRH DOPORUČENÍ PŘI VEDENÍ DAŇOVÉ EVIDENCE.....	71
	ZÁVĚR	75
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
	SEZNAM OBRÁZKŮ	80
	SEZNAM TABULEK.....	81
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	82
	SEZNAM PŘÍLOH	84

ÚVOD

V souladu s platnou legislativou má každá fyzická osoba, která zahajuje podnikatelskou činnost právo se rozhodnout, zda povede daňovou evidenci nebo účetnictví. Vybrané fyzické osoby jsou povinny vést účetnictví dle podmínek stanovených právními předpisy, zejména v souvislosti s překročením obratu či právním postavením. Pokud tato povinnost nenastává, většina podnikatelů volí daňovou evidenci, jelikož je administrativně jednodušší a mohou si ji vést samostatně. To však neplatí pro vybraného podnikatele, který si přeje zůstat pro potřeby bakalářské práce anonymní. Vybraný podnikatel je několik let registrovaným plátcem daně z přidané hodnoty, což vyžaduje znalost zákona o této dani, pravidelné vykazování a další povinnosti. Z tohoto důvodu bylo vedení daňové evidence svěřeno externí účetní.

Podnikatel v minulosti několikrát zvažoval přechod z daňové evidence na vedení účetnictví, zejména z důvodu přehlednosti poskytování informací, jenž podávají podrobnější pohled na jeho hospodaření. S tímto přechodem je však spojeno mnoho činností, které je nutno vykonat k prvnímu i poslednímu dni přechodu. Konkrétním činností se budou podrobněji věnovat následující kapitoly bakalářské práce.

Podnikatel dosud preferoval metodu výdajů procentem z příjmů, nicméně volbu této metody každoročně konzultoval s externí účetní, která posuzovala výhodnost s ohledem na hospodářské výsledky za konkrétní období. Z hlediska daňové optimalizace bude samostatná kapitola této práce věnována problematice metod uplatnění výdajů a jejich dopadu na daňovou povinnost.

Teoretická část se nejprve zaměří na definici daňové evidence, její právní úpravu, způsob vedení a následnou tvorbu uzávěrky. Následně bude obdobným způsobem definováno účetnictví, právní legislativa, vedení a proces účetní závěrky. Poslední kapitola teoretické části se bude věnovat přechodu z daňové evidence na účetnictví. Bude vymezovat právní předpisy a jednotlivé činnosti spojené s tímto přechodem.

Praktická část se bude, na základně znalostí získaných v teoretické části, zabývat přechodem na účetnictví u vybraného podnikatele. Nejprve bude tento podnikatel představen a bude analyzována jeho daňové evidence. V důsledku vysoké hodnoty zdanitelných příjmů bude provedena komparace výhodnosti uplatnění výdajů k okamžiku uzavření daňové evidence. Poté bude prakticky realizován přechod na účetnictví, který bude konkrétně rozebírat jednotlivé činnosti s tím spojené. Závěrečná kapitola praktické části bude věnována

zhodnocení dopadu přechodu na vedení účetnictví a zároveň podá návrh doporučení v případě setrvání u vedení daňové evidence.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem bakalářské práce je navrhnout doporučení, zda je přechod z daňové evidence na účetnictví pro vybraného podnikatele hospodářsky výhodný. Mezi dílčí cíle lze zahrnout analýzu současné daňové evidence vybraného podnikatele, porovnání metod uplatňování výdajů z hlediska jejich dopadu na daňovou povinnost a srovnání výhodnosti vedení účetnictví s daňovou evidencí.

Teoretická část se zabývá daňovou evidencí, účetnictvím, přechodem z daňové evidence na vedení účetnictví a je zpracována na základě literární rešerše. Praktická část je zaměřena na vybraného podnikatele, jeho daňovou evidenci a na proces přechodu na účetnictví. Tato část je zpracována pomocí případové studie o vybraném podnikateli, komparace jednotlivých variant vedení evidence a syntézy získaných výsledků.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÁ EVIDENCE

Daňová evidence je zaměřena na evidenci příjmů a výdajů plynoucích z podnikatelské činnosti. Evidence těchto příjmů a výdajů je především potřebná pro stanovení daňového základu daně z příjmů. Odděleně také sleduje evidenci majetku a závazků. Pokud je vedena průběžně během celého zdaňovací období, přináší podnikateli přehled o jeho finanční situaci i o stavu a změnách majetku či závazků. Tento přehled může podpořit lepší budoucí rozhodování podnikatele. (Dušek a Sedláček, 2024)

Způsob vedení daňové evidence upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu (dále také „ZDP“). Zmíněný zákon stanoví pouze způsob vedení nikoli formu této evidence. Záleží tedy na podnikateli, v jaké formě bude svoji evidenci vést. Avšak musí dodržet úplnost, průkaznost a věrnost evidovaných záznamů. ZDP ukládá i povinnost uchovat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neuplynula doba k vyměření daňové povinnosti. (Dušek a Sedláček, 2024)

1.1 Osoby vedoucí daňovou evidenci

Při zahájení ekonomické činnosti má podnikatel právo se rozhodnout, zda bude vést daňovou evidenci nebo účetnictví. Daňovou evidenci mohou vést pouze fyzické osoby (dále také „FO“), které se dle zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví nestanou účetní jednotkou povinnou vést účetnictví. (Cardová, 2010)

Daňovou evidenci vedou FO:

- které se dobrovolně nerozhodly vést účetnictví,
- které nemají povinnost zápisu do obchodního rejstříku,
- jejichž příjmy za bezprostředně předcházející kalendářní rok nepřesáhly obrat 25 mil. Kč,
- které nejsou účastníky sdružení ve společnosti nebo jsou, ale ani jeden z účastníků není účetní jednotkou,
- kterým povinnost vést účetnictví neukládá zvláštní právní předpis. (Cardová, 2010; Česko, 1991)

1.2 Vedení daňové evidence

Podnikatel může vést daňovou evidenci samostatně nebo touto činností pověří další FO – svého zaměstnance či externí účetní nebo pověří právnickou osobu – nejčastěji účetní firmu. Rozhodnutí, zda podnikatel povede evidenci samostatně, ovlivňuje znalost zákonů upravujících jeho ekonomickou činnost i způsoby vedení daňové evidence. Vliv na rozhodování může rovněž mít rozsah podnikatelské činnosti a vytíženost samotného podnikatele. (Hakalová a Pšenková, 2019)

1.3 Evidence příjmů a výdajů

Příjmy a výdaje představují důležitou část daňové evidence. Podnikající FO eviduje veškeré příjmy z podnikatelské činnosti a veškeré výdaje na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů v peněžním deníku. Tyto příjmy i výdaje jsou do deníku zapisovány chronologicky a v prokazatelné výši. (Dušek a Sedláček, 2024)

Peněžní deník představuje nezbytnou součást daňové evidence. Jako u jiných pomocných knih formu deníku neupravuje žádný zákon, ale stanovuje si ji podnikatel sám. Do peněžního deníku jsou zaznamenávány informace o příjmech a výdajích provedených v hotovosti nebo bezhotovostně prostřednictvím bankovního účtu (dále také „BÚ“). Tyto záznamy jsou zapisovány pouze na základně průkazných dokladů, tedy pokladních dokladů či bankovních výpisů. Také informuje o průběžných položkách, které vznikají v důsledku nesouladu při převodu mezi pokladnou a BÚ. Peněžní deník rovněž stanovuje, zda se jedná o záznam ovlivňující základ daně, či nikoliv. (Vlčková et al., 2021)

1.3.1 Evidence příjmů

Dle § 3 ZDP je definován příjem jako peněžité i nepeněžité plnění, které podnikatel získává z výkonu svého podnikání. (Česko, 1992a)

Dušek a Sedláček (2024) rozdělují příjmy do třech základních kategorií:

- peněžní příjmy – příjmy, u nichž došlo ke skutečnému přítoku peněz,
- nepeněžní příjmy – příjmy, které nejsou nabyté za úplatu (například dary),
- příjmy dosažené směnou – příjmy nabyté výměnou zboží či při vzájemném zápočtu pohledávky a závazku.

Vlčková et al. (2021) toto členění dále rozdělují na příjmy daňové a nedaňové, které jsou potřebné pro zjištění základu daně z příjmů. Daňovým příjmem mohou být:

- příjmy z prodeje výrobků a služeb,
- příjem záloh od odběratelů,
- připsané úroky.

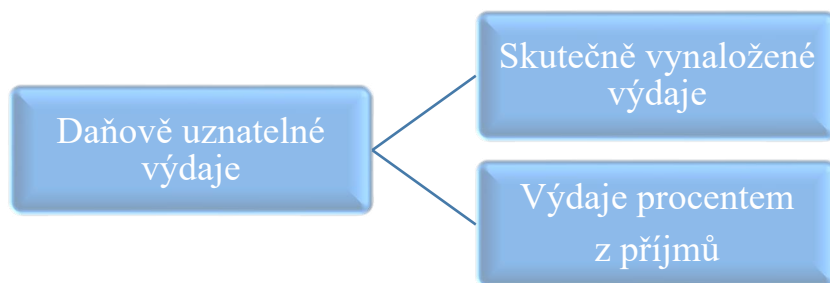
Do nedaňových příjmů mohou být zahrnuty zejména:

- příjmy, které již byly zdaněny,
- příjmy z vkladů podnikatele,
- příjem z přeplatku daně z příjmu FO,
- DPH na výstupu,
- příjem nadměrného odpočtu DPH. (Vlčková et al., 2021)

1.3.2 Evidence výdajů

Výdajem se rozumí jak peněžité, tak i nepeněžité plnění, které podnikatel vynakládá k budoucímu dosažení příjmů. (Dušek a Sedláček, 2024)

Podnikateli přísluší právo na rozhodnutí, zda na konci zdaňovacího období při stanovení základu daně z příjmů využije skutečně vynaložené výdaje na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů, nebo uplatní výdaje procentem z příjmů. Kombinace těchto dvou způsobů není možná. (Dušek a Sedláček, 2024)

Obrázek 1 Schéma možností uplatnění výdajů pro zjištění základu daně z příjmů

(zdroj: Dušek a Sedláček, 2024)

Skutečně vynaložené výdaje

Při uplatňování skutečných výdajů je podnikatel povinen vést evidenci výdajů. Členění je obdobné jak u evidence příjmů, musí být tedy rozlišeny peněžní a nepeněžní výdaje. Toto členění je nutno rozlišovat pro potřeby stanovení základu daně i na daňové a nedaňové výdaje. (Hakalová a Pšenková, 2019)

Daňově uznatelné výdaje mohou být:

- výdaje na nákup materiálu, zboží či služeb,
- výdaje na nákup drobného dlouhodobého majetku,
- provozní režijní výdaje,
- jiné provozní výdaje. (Hakalová et al., 2021)

Mezi nedaňové výdaje lze zahrnout:

- výdaje na nákup dlouhodobého majetku,
- výdaje pro osobní spotřebu podnikatele,
- odvod daně i záloh z příjmů FO,
- odvod sociálního a zdravotního pojištění podnikatele,
- odvod DPH,
- ostatní nedaňové výdaje. (Hakalová et al., 2021)

Výdaje procentem z příjmů

V případě rozhodnutí uplatnění výdajů procentem z příjmů ztrácí podnikatel povinnost vést evidenci výdajů, avšak evidenci příjmů je povinen vést vždy. (Dušek a Sedláček, 2024)

Paušální částku výdajů upravuje § 7 odst. 7 ZDP procentní sazbou z evidovaných zdanitelných příjmů poplatníka, nejvýše však z příjmů 2 mil. Kč. Výše procentní sazby se odvíjí od druhu podnikání. Výši výdajů může podnikatel uplatnit pouze v maximální částce, která je určena daným procentem ze zmíněného limitu příjmů. Při překročení tohoto limitu podléhá celá překročená část zdanění. (Vychopeň, 2024)

Tabulka 1 Přehled procentních sazeb paušálních výdajů z příjmů

Paušální sazba (%)	Druh podnikání	Max. výše pro uplatnění výdajů (Kč)
80 %	ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, z živnostenské řemeslného podnikání	1 600 000 Kč
60 %	ze živnostenského podnikání – s výjimkou řemeslného podnikání	1 200 000 Kč
40 %	z jiné samostatné činnosti	800 000 Kč
30 %	z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	600 000 Kč

(zdroj: Česko, 1992a)

1.4 Evidence pohledávek

Pohledávka vyjadřuje nárok podnikatele na úhradu pohledávané částky dlužníkem, a to v peněžních jednotkách. Vzniká v důsledku časového nesouladu mezi okamžikem poskytnutí služby či prodejem výrobku a úhradou za tyto operace. (Dušek a Sedláček, 2024)

Všechny své pohledávky za zdaňovací období podnikající FO zachycuje v knize pohledávek. Jednotlivé zápisy do knihy jsou prováděny při vzniku, změně nebo úhradě dané pohledávky k dlužníkovi. Pohledávka následně zaniká okamžikem jejího uhrazení. (Hakalová a Pšenková, 2019)

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu stanovuje tři způsoby, jak podnikatel může ocenit pohledávku k okamžiku vzniku, a to:

- ve jmenovité hodnotě,
- v pořizovací ceně,
- v ceně určené při bezúplatném plnění. (Dušek a Sedláček, 2024)

„U poplatníků, kteří jsou plátcí daně z přidané hodnoty nebo jimi byli v době vzniku pohledávky, se jmenovitá hodnota pohledávky snižuje o výši daně z přidané hodnoty, pokud byla splněna vlastní daňová povinnost na výstupu.“ (Česko, 1992a, § 5 odst. 9)

Knihy pohledávek by měla informovat o:

- pohledávkách z obchodních vztahů,

- pohledávkách z poskytnutých záloh,
- pohledávkách ke státu,
- ostatních pohledávkách. (Vlčková et al., 2021)

1.5 Evidence závazků

Závazek neboli dluh představuje povinnost dlužníka uhradit předem dohodnutou částku věřiteli. Podkladem pro evidenci dluhů je kniha závazků, do které podnikatel zachycuje veškeré své závazky vůči jiným subjektům za zdaňovací období. Do pomocné knihy je záznam evidován v okamžiku vzniku, změny či úhrady. Stejně jako pohledávka i závazek zaniká úhradou dlužné částky. (Hakalová a Pšenková, 2019)

Dušek a Sedláček (2024) uvádí dva typy oceňování závazků:

- jmenovitou hodnotou,
- pořizovací cenou.

V knize závazků by měly být zachyceny:

- závazky z obchodních vztahů,
- závazky z přijatých záloh,
- závazky vůči státu,
- závazky vůči České správě sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovně,
- ostatní závazky. (Vlčková et al., 2021)

1.6 Evidence dlouhodobého majetku

Dlouhodobý majetek vymezuje zákon o účetnictví jako majetek, který je charakteristický dlouhodobou životností. Jeho použití se tedy očekává delší dobu než jeden rok. Podle povahy je majetek rozdělen do tří skupin, a to na:

- dlouhodobý hmotný majetek (dále také „DHM“),
- dlouhodobý nehmotný majetek (dále také „DNM“),
- dlouhodobý finanční majetek (dále také „DFM“). (Dušek a Sedláček, 2024)

Majetek dlouhodobého charakteru, který je pořízen výhradně pro používání k ekonomické činnosti, podnikatel eviduje v knize dlouhodobého majetku. V pomocné knize je tento majetek oceňován vstupní cenou, kterou může být:

- pořizovací cena – majetek pořízen za úplatu,
- vlastní náklady – majetek vytvořený vlastní činností,
- reprodukční pořizovací cena – v případě, ve kterém nelze použít jednu z výše uvedených možností. (Hakalová et al., 2021)

1.6.1 Daňové odpisy dlouhodobého majetku

Pořízení DHM nelze zahrnout do daňových výdajů přímo. Cena pořízení je do daňově uznatelných výdajů zachycena postupně v důsledku opotřebení majetku, které je vyjádřeno ve formě odpisů. (Dušek a Sedláček, 2024)

ZDP vymezuje DHM, který je možno odpisovat podle tohoto zákona. Stanovuje i dvě základní metody odpisování – rovnoměrnou a zrychlenou, přičemž podnikatel má právo výběru způsobu u každého odepisovaného majetku. Zvolený způsob však nesmí měnit po celou dobu odpisování daného majetku. (Dušek a Sedláček, 2024)

Hmotný majetek je podle ZDP rozdělen do šesti odpisových skupin, které určují minimální dobu odpisování. Na základě zařazení do konkrétní skupiny se odvíjí i výše ročního daňového odpisu. U rovnoměrného způsobu odpisování se odpisy stanoví podle roční odpisové sazby pro jednotlivé skupiny. Při využití zrychlené metody je dané skupině přiřazen koeficient, pomocí kterého se odpisy vypočtou. (Vlčková et al., 2021)

U evidence DNM nejsou uváděny daňové odpisy, jelikož je v okamžiku pořízení daňově uznatelným výdajem v celkové částce bez daně z přidané hodnoty. (Hakalová a Pšenková, 2019)

Obdobně tomu je při evidenci DFM, jenž není odepisován, tudíž se odpisy v knize majetku neuvádí. Avšak finanční majetek nelze uznat ani jako daňový výdaj při jeho pořízení. (Dušek a Sedláček, 2024)

1.7 Evidence jízdy

Pokud podnikatel při své ekonomické činnosti využívá motorové vozidlo, je povinen vést evidenci o všech jízdách uskutečněných tímto vozidlem. Tyto jízdy jsou zaznamenávány do

pomocné knihy – knihy jízd, která je vedena samostatně pro každé vozidlo. (Dušek a Sedláček, 2024)

Knihy obsahuje základní údaje o podnikateli a motorovém vozidlu. Následně jsou do ní zaznamenávána data jednotlivých jízd zahrnující místa, kde jízda začíná i končí. Dále je zapisován účel cesty, počet ujetých kilometrů a stav tachometru k počátku i ke konci každé evidované jízdy, tedy i k počátku a ke konci zdaňovacího období. (Hakalová a Pšenková, 2019)

1.8 Uzávěrka daňové evidence

Uzávěrku daňové evidence provádí podnikatel každé zdaňovací období (dále také „ZO“), tedy kalendářní rok, a to vždy k jeho poslednímu dni. Hlavní činností je uzavření všech knih, pomocí kterých jsou zjištěny stavy neuhrazených pohledávek a dluhů, konečné stavy vlastněného majetku i souhrnné částky příjmů a výdajů evidovaných v peněžním deníku. Nezbytné je následné rozdělení těchto příjmů a výdajů dle ZPD na daňově uznatelné i neuznatelné. (Hakalová et al., 2021)

Po uzavření knih a zjištění skutečného stavu majetku a dluhů podnikatel sestaví výkazy, které podávají informace o jeho podnikatelské činnosti za konkrétní ZO. Je sestaven přehled o majetku a dlužích, který informuje o skutečně vlastněném majetku a evidovaných dlužích. Dále přehled o příjmech a výdajích, který uvádí všechny příjmy a výdaje potřebné pro zjištění základu daně z příjmů. Tyto dva výkazy podnikatel uvádí i v příloze daňového přiznání z příjmů FO. (Hakalová a Pšenková, 2019)

1.9 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (dále také „DPH“) je řazena do nepřímých daní a upravuje ji zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty. DPH odvádí podnikající osoba registrovaná jako plátce k této dani, a to do státního rozpočtu. Plátce je povinen uplatnit daň na výstupu za všechna svá uskutečněná plnění. Zároveň má nárok na odpočet daně na vstupu z přijatých plnění. Pokud je daň na výstupu vyšší než nárok na odpočet, plátcí vzniká vlastní daňová povinnost, a tím i závazek odvést vypočtenou daň. Naopak v případě, že nárok převyší daň na výstupu, vznikne registrované osobě nadměrný odpočet, který je zachycen v evidenci pohledávek. (Hušáková, 2022)

U vybraných uskutečněných plnění poskytovaných v tuzemsku nemusí podnikatel vyměřit daň na výstupu, ale může využít režim přenesení daňové povinnosti. Tento režim

lze použít při stavebních a montážních pracích a při prodeji některých druhů zboží uvedených v příloze č. 6 zákona o DPH. Vystavený doklad za prodej zboží či poskytnutí služby je bez částky DPH, avšak musí na něm být uvedeno: „Daň odvede zákazník“. Při přijatém dokladu v rámci přenesení daňové povinnosti, je podnikatel povinen daň vyměřit. Případně ihned provede odpočet, má-li na něj právo. (Dušek a Sedláček, 2024)

Předmětem daně z přidané hodnoty je plnění poskytnuto v tuzemsku a za úplatu. Zároveň musí toto plnění uskutečnit osoba registrovaná k dani. Za předmět daně je považováno:

- dodání zboží,
- poskytnutí služby,
- dovoz zboží,
- pořízení zboží z jiného členského státu,
- pořízení dopravního prostředku z jiného členského státu. (Běhounek, 2024)

Od roku 2024 je účinná změna sazeb pro výpočet částky DPH. Nyní jsou platné pouze dvě sazby zdanitelných plnění:

- základní sazba – 21 %,
- snížená sazba – 12 %. (Běhounek, 2024)

Zdaňovacím obdobím pro výměru DPH je kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí. Plátce má povinnost podat daňové přiznání k DPH do 25 dnů po skončení zvoleného ZO. Daňové přiznání podává elektronicky příslušnému správci daně, s ním zasílá i kontrolní, případně souhrnné hlášení. (Hakalová a Pšenková, 2019)

Daň z přidané hodnoty může podnikatel evidovat samostatně v knize evidence DPH nebo jako součást knihy pohledávek a knihy závazků. V obou případech musí odděleně zaznamenávat základní a sníženou sazbu. Evidence musí rovněž podávat přehledné informace o přijatých i uskutečněných zdanitelných plněních za dané ZO na základě průkazných daňových dokladů. (Hakalová et al., 2021)

1.10 Konstrukce daně z příjmů fyzických osob

Základem daně (dále také „ZD“) pro výpočet daně z příjmů FO je rozdíl zdanitelných příjmů a daňově uznatelných výdajů. Výdaje mohou být uplatněny procentem z příjmů, které jsou

popsány v **kapitole 1.3.2.** Evidence výdajů. O výši těchto výdajů jsou následně sníženy zdanitelné příjmy. (Česko, 1992a)

Zjištěný základ daně podnikatel případně upraví o nezdanitelné části ZD a o odčitatelné položky dle podmínek uvedených v ZDP. Z upraveného základu daně zaokrouhleného na celé stokoruny dolů vypočte daň z příjmů. Platná sazba daně z příjmů pro rok 2024 i 2025 je 15 % pro část ZD ve výši maximálně 36násobku průměrné mzdy. Pokud podnikateli vychází ZD převyšující tento limit, daní zbylou část sazbou 23 %. Vypočtenou daň může následně snížit o slevy na dani dle zmíněného zákona. Výslednou daň následně porovná s již odvedenými zálohami na této dani. Konečnou daň podnikatel odvede příslušnému správci daně a zaznamená ji do nedaňových výdajů v evidenci příjmů a výdajů. V opačném případě, kdy podnikateli vyjde přeplatek na dani, zaznamená jej do nedaňových příjmů této evidence. (Hakalová a Pšenková, 2019; Česko, 1992a)

Tabulka 2 Metoda výpočtu daně z příjmů FO

	Zdanitelné příjmy
–	Skutečné výdaje nebo výdaje procentem z příjmů
=	Základ daně
–	Nezdanitelná část ZD
–	Odčitatelné položky od ZD
=	Upravený základ daně
↓	Zaokrouhlený ZD
*	Sazba daně 15 %, případně 23 %
=	Daňová povinnost
–	Slevy na dani
=	Daň po slevách
–	Odvedené zálohy
=	Nedoplatek nebo přeplatek na dani z příjmů

(zdroj: Vlčková et al., 2021)

1.10.1 Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Daňové přiznání musí podat každá FO, jejíž roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů, přesáhly 50 000 Kč. Do těchto příjmů nejsou započteny příjmy osvobozené od této daně a příjmy, které již byly zdaněny zvláštní sazbou daně. (Česko, 1992a)

Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob má podnikatel možnost podat těmito způsoby:

- papírově – do tří měsíců po skončení ZO, tedy do 1. dubna následujícího roku,
- elektronicky – do čtyř měsíců po skončení ZO, tedy do 1. května následujícího roku,
- s poradcem – do šesti měsíců po skončení ZO, tedy do 1. července následujícího roku. (Běhounek, 2024)

1.11 Pojistné podnikatele

Podnikající FO vykonávající hlavní ekonomickou činnost je povinna měsíčně odvádět minimální zálohy na sociální i zdravotní pojištění. (Dušek a Sedláček, 2024)

Na konci zdaňovacího období je podnikající FO povinna podat přehled o příjmech a výdajích jak příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (dále také „OSSZ“), tak i příslušné zdravotní pojišťovně. Tyto přehledy stanovují výši ročního pojistného na sociálním i zdravotním pojištění. Zároveň poskytují přehled o nedoplatku či přeplatku na tomto pojistném a stanovují výši záloh pro následující zdaňovací období. Dané přehledy je podnikající FO povinna podat do konce měsíce následujícího po měsíci, kdy uplyne doba pro podání daňového přiznání z příjmů FO. (Pilátová et al., 2022)

1.11.1 Sociální pojištění

Sociální pojištění (dále také „SP“) je upraveno zákonem č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Zmíněný zákon stanovuje povinnost podnikající FO hradit pojistné na důchodové pojištění i příspěvky na státní politiku zaměstnanosti. Naopak účast na nemocenském pojištění je pro osoby samostatně výdělečně činné dobrovolná. (Hakalová a Pšenková, 2019; Česko, 1992b).

Vyměřovacím základem (dále také „VZ“) na SP pro rok 2024 je 55 % ze základu daně z příjmů ze samostatné činnosti. Měsíční výše zálohy činí 29,2 % z vyměřovacího základu a je odváděna příslušné územní správě sociálního zabezpečení. (Česko, 1992b)

1.11.2 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění (dále také „ZP“) upravuje zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon ukládá povinnou účast na zdravotním pojištění každému podnikateli. (Hakalová a Pšenková, 2019)

Vyměřovací základ pro ZP činí 50 % ze základu daně z příjmů ze samostatné činnosti. Pokud však nedosahuje stanového minimálního vyměřovacího základ, jako VZ je použit minimální. Výši měsíční zálohy na ZP činí 13,5 % z vyměřovacího základu a je odváděna příslušné zdravotní pojišťovně, u které je podnikatel registrován. (Česko, 1992c)

2 ÚČETNICTVÍ

Účetnictví lze definovat jako písemné zaznamenávání o veškerých proběhlých hospodářských jevech za příslušné účetní období, a to v peněžním vyjádření. Podává informace nejen o stavu majetku neboli aktivech (dále také „A“), a zdrojích jeho financování neboli pasivech (dále také „P“), ale i o nákladech, výnosech a hospodářském výsledku účetní jednotky (dále také „ÚJ“). (Vlčková, 2020)

Účetnictví je upraveno zejména zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví (dále také „ZÚ“), který vymezuje ÚJ, stanovuje jejich povinnosti i způsoby vedení účetnictví. Některá ustanovení toho zákona podrobněji upravuje vyhláška č. 500/2002 Sb. V potaz se musí brát i České účetní standardy, jenž zabezpečují sjednocení při využívání účetních metod všemi účetními jednotkami. (Skálová et al., 2024)

Šteker a Otrusínová (2021) ve své knize uvádí, že vedení účetnictví upravují i vnitropodnikové směrnice. Tyto směrnice představují pravidla a postupy, které jsou zaměřeny na konkrétní činnosti účetní jednotky. Ta si je sestavuje sama dle svých potřeb, avšak nesmí být v rozporu s výše zmíněným zákonem, vyhláškou či jinými předpisy.

Podle Andrlíka et al., (2022) by měly vnitřní účetní směrnice obsahovat zejména:

- zpracovaný účtový rozvrh,
- vymezení konkrétních způsobů vedení účetnictví – například určení číselných řad, volba způsobu odepisování, volba způsobu oceňování majetku apod.

2.1 Účetní zásady

Obecné účetní zásady formulují pravidla a základní principy, které musí dodržovat všechny ÚJ při vedení účetnictví. Některá pravidla vychází, z již zmíněného zákona či vyhlášky, jiná naopak z vnitřních směrnic každé účetní jednotky. (Vlčková, 2020)

2.1.1 Zásada věrného a poctivého zobrazení

ÚJ mají povinnost vést účetnictví tak, aby následně sestavená účetní závěrka podávala věrné a poctivé informace. (Březinová, 2023)

Podle Novotného (2024) je tento princip považován za základní, neboť poskytuje informace o majetkové i finanční struktuře a podává tak celkový přehled o hospodaření ÚJ.

2.1.2 Zásada účetní jednotky

Tato zásada specifikuje právnickou nebo podnikající fyzickou osobu, která je povinna vést účetnictví. (Březinová, 2023)

Zákon o účetnictví stanovuje, že účetní jednotkou je FO:

- zapsaná v obchodním rejstříku,
- jejíž příjmy z podnikání přesáhly za bezprostředně předcházející kalendářní rok 25 mil. Kč – ÚJ se stává od prvního dne kalendářního roku následujícím po roku překročení tohoto obratu,
- na základě svého dobrovolného rozhodnutí,
- která je účastníkem sdružení ve společnosti a minimálně jeden účastník je ÚJ
- která má povinnost vést účetnictví dle zvláštního právního předpisu. (Česko, 1991; Pilátová et al., 2022)

Účetní jednotky jsou podle svého rozsahu děleny do čtyř kategorií – mikro, malé, střední a velké ÚJ. Do jedné z uvedených skupin jsou zařazeny v případě překročení dvou ze tří kritérií stanovených ZÚ – konkrétní kritéria popisuje níže uvedená **tabulka č. 3**. Zařazení do jednotlivé kategorie také ovlivňuje povinnost vykazování ÚJ. (Skálová, 2022)

Tabulka 3 Kategorie účetních jednotek

Účetní jednotka	Výše celkových aktiv (v Kč)	Roční čistý obrat (v Kč)	Počet zaměstnanců
Mikro	do 9 mil.	do 18 mil.	do 10
Malá	do 100 mil.	do 200 mil.	do 50
Střední	do 500 mil.	do 1 000 mil.	do 250
Velká	nad 500 mil.	nad 1 000 mil.	nad 250

(zdroj: Česko, 1991)

2.1.3 Zásada trvání účetní jednotky

Princip trvání ÚJ závisí na předpokladu, že účetní jednotka bude pokračovat ve své činnosti. Je tedy dlouhodobě schopna splácet své dluhy a není nucena ukončit svoji činnost či ji významně omezit. (Brychta et al., 2023)

2.1.4 Zásada pravidelnosti zjišťování výsledku hospodaření

Výsledek hospodaření (dále také „VH“) je zjišťován za každé účetní období, a to k jeho konci. (Dvořáková, 2021)

Účetní období (dále také „ÚO“) lze definovat jako 12 po sobě jdoucích měsíců. Rozlišují se dva základní typy účetních období:

- kalendářní rok – totožné s kalendářním rokem (ÚO začíná 1. 1. a končí 31. 12.)
- hospodářský rok – ÚO počíná prvním dnem jiného kalendářního měsíce (například ÚO začíná 1. 5. a končí 30. 4.). (Skálová, 2022)

2.1.5 Akruální princip

Hospodářské operace musí být zaznamenány do účetního období v okamžiku jejich vzniku. I přesto, že k přítoku či odtoku peněžních prostředků za tyto uskutečnění dojde až v následujícím účetním období. (Kolitz, 2017)

Pro zachování věcného a časového souladu účetních operací je využíváno časové rozlišení či dohadné účty aktivní i pasivní. Pomocí těchto operací jsou náklady a výnosy rozděleny do účetního období, se kterým souvisí. (Hauzarová, 2017)

2.1.6 Bilanční princip

Informace zachycené v účetnictví na sebe musí vzájemně navazovat, a to jak v rámci jednoho účetního období, tak i mezi jednotlivými účetními obdobími. (Březinová, 2023)

Během celého účetního období sleduje bilanční rovnici rozvaha, jenž udává neustálou rovnost celkových aktiv s celkovými pasivy. Návaznost informací v rámci dvou účetních období opět sleduje rozvaha, která udává rovnost počátečních stavů nového období s konečnými stavy období předcházejícího. (Hauzarová, 2017; Novotný, 2024)

2.1.7 Zásada stálosti účetních metod

Účetní metody představují postup, který upravuje povinnost ÚJ zaznamenávat hospodářské operace tak, aby zajistila věrnost zachycených informací, ale zároveň dodržela ZÚ a další předpisy. Zvolená účetní metoda může ovlivnit oceňování majetku i způsob jeho odepisování a nesmí být během ÚO měněna. (Březinová, 2023)

2.1.8 Zásada oceňování

K oceňování majetku a závazků může ÚJ využít několik metod. Vybraný způsob ocenění ovlivňuje jak výši celkových aktiv, tak i náklady či výnosy, a tím i konečný hospodářský výsledek. (Březinová, 2023)

Podle Dvořákové (2021) je nejvyužívanější metodou oceňování majetku v historických cenách neboli v cenách, za které byl daný majetek pořízen. Avšak tato metoda oceňování je v posledních letech omezována, jelikož nebere v úvahu změnu cen majetku na trhu. Proto je u některých typů majetků spíše využíváno oceňování pomocí fair value – tržní hodnoty.

2.1.9 Zásada podvojnosti a souvztažnosti

Tato zásada je zaměřena na povinnost ÚJ zachytit každou účetní operaci na dvou stranách účtů ve stejné výši, a to na stranu má dát (dále také „MD“) a na stranu dal (dále také „D“). (Hauzarová, 2017)

Novotný (2024) ve své sbírce zmiňuje čtyři základní typy operací, které se promítnou v rozvaze. Při jejich zachycení v účetnictví však musí být dodržena bilanční rovnost.

Tabulka 4 Základní typy účetních operací

MD	D	Účetní operace
A +	A -	nákup majetku v hotovosti
P +	P -	úhrada dodavateli z úvěrového účtu
A +	P +	osobní vklad podnikatele
A -	P -	úhrada přijaté faktury od dodavatele

(zdroj: Novotný, 2024)

2.2 Vedení účetnictví

Účetnictví musí být vedeno:

- úplně – musí být zaznamenány všechny účetní případy týkající se daného ÚO,
- průkazně – každá účetní operace musí být doložena konkrétním účetním dokladem,
- správně – musí být dodrženy zákony a předpisy,
- srozumitelně – obsah účetních operací lze určit jednotlivě i v souvislostech,

- trvale – účetní záznamy musí být uloženy tak, aby zajišťovaly trvalost a dohledatelnost,
- v českém jazyce a v české měně. (Brychta et al., 2023)

Dle zákona o účetnictví jsou všechny účetní jednotky povinné vést účetnictví v plném rozsahu. Existují však i jiné způsoby vedení. Některé ÚJ mohou vést jednoduché účetnictví či účetnictví ve zjednodušené formě. (Andrlík et al., 2022)

Jednoduché účetnictví mohou vést ÚJ:

- které nejsou plátcem DPH,
- jejichž příjmy za poslední účetní období nepřesáhly 3 mil. Kč,
- jejichž celková hodnota majetku nepřesáhne 3 mil. Kč,
- které jsou spolkem, odborovou organizací, církví, náboženskou společností nebo honebním společenstvím. (Česko, 1991)

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu mohou vést:

- příspěvkové organizace na základně povolení zřizovatelem,
- malé nebo mikro ÚJ, které nemají povinnost ověření své účetní závěrky auditorem,
- ÚJ uvedené v § 9 odst. 4 ZÚ. (Česko, 1991)

2.2.1 Účetní knihy

Do účetních knih jsou zaznamenávány veškeré účetní operace, které souvisejí s podnikatelskou činností účetní jednotky. Do knih jsou transakce zachycovány chronologicky a pouze na základně průkazných dokladů. (Dvořáková, 2021)

Skálová et al., (2024) ve své knize uvádějí základní členění účetních knih:

- deník – chronologicky zachycuje veškeré účetní zápisy za dané účetní období,
- hlavní kniha – zachycuje počáteční stavy k otevření účtů, celkové obraty na straně MD i D a konečné stavy účtů k okamžiku sestavení účetní závěrky, a to pomocí syntetických účtů,
- kniha analytických účtů – detailněji popisuje zápisy zachycené v hlavní knize,

- kniha podrozvahových účtů – zachycuje případné účetní záznamy, které neobsahuje účetní kniha.

2.2.2 Účetní doklady

Účetní doklad lze definovat jako účetní záznam, který zajišťuje průkaznost zaúčtované operace. Náležitosti stanovuje ZÚ, který také stanovuje povinnost účtování pouze na základě těchto dokladů. (Dušek, 2024)

Podle Dvořákové (2021) lze účetní doklady rozdělit:

- **podle místa jejich vzniku**, kam lze zahrnout
 - a) externí doklady – vznikají mimo ÚJ a následně do ní přicházejí,
 - b) interní doklady – vznikají přímo v ÚJ na základě vnitřních činností,
- **podle počtu dokumentovaných případů**, které se dělí na
 - a) jednotlivé – dokumentují pouze jednu hospodářskou operaci,
 - b) sběrné – zaznamenávají více stejných transakcí v rámci jednoho dokladu, avšak v určitém časovém rozsahu (například za kalendářní měsíc).

Novotný (2024) výše zmíněné členění doplňuje o další kategorii – **podle druhu účetního dokladu**, kam řadí:

- přijaté faktury (dále také „PFA“) – vyúčtování od dodavatele na poskytnuté vstupy,
- vystavené faktury (dále také „VFA“) – vyúčtování k odběrateli za poskytnuté výstupy,
- příjmový pokladní doklad (dále také „PPD“) – doklad potvrzující příjem peněžních prostředků v hotovosti,
- výdajový pokladní doklad (dále také „VPD“) – doklad potvrzující výdej peněžních prostředků v hotovosti,
- výpis z bankovního účtu (dále také „VBÚ“) – podklad poskytnutý bankou informující o stavu a pohybu peněžních prostředků na BÚ,

- vnitřní účetní doklad (dále také „VÚD“) – doklad zachycující hospodářské operace uvnitř podniku.

2.2.3 Archivace účetních záznamů

Dobu úschovy účetních zápisů stanovuje ZÚ. Účetní doklady a knihy, účtový rozvrh či formu vedení účetnictví je ÚJ povinná uchovávat po dobu 5let od uzavření příslušného účetního období. (Dušek, 2024)

Obrázek 2 Schéma cyklu účetních dokladů

(zdroj: Vlčková, 2020)

2.3 Účetní uzávěrka

Samotnému sestavení účetní závěrky bezprostředně předchází účetní uzávěrka, která zahrnuje činnosti směřující k uzavření účetních knih daného účetního období. Zmíněné činnosti lze rozdělit do několika fází. (Vlčková, 2020)

2.3.1 Uzávěrkové operace

Mezi uzávěrkové operace lze zahrnout kontrolu veškerých zaúčtovaných případů i případné odstranění jejich chyb. Dále zaúčtování dohadných účtů a časového rozlišení i výpočet ročních účetních i daňových odpisů odepisovaného majetku. (Šteker a Otrusinová, 2021)

Účetní odpisy

Účetní odpis by měl představovat reálné opotřebení dlouhodobého majetku. Způsob výpočtu si zvolí každá ÚJ samostatně v odpisovém plánu, a to ze dvou metod – časové a výkonové. Účetní odpis vypočtený časovou metodou vychází z předpokládané doby využívání daného dlouhodobého majetku. Naopak účetní odpis stanovený výkonovou metodou je určen na základě předpokládaného používání majetku za celou dobu jeho využívání. (Andrlík et al., 2022)

Účetní jednotka účtuje výhradně na základě účetních odpisů, které ovlivňují účetní výsledek hospodaření. Odpisy jsou zachycovány na straně MD na účet 551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, oproti nim se na účtech účtové skupiny 07 nebo 08 zaznamenávají oprávky. Do účetnictví naopak nevstupují odpisy daňové, které jsou blíže popsány v **kapitole 1.6.1**. Daňové odpisy dlouhodobého majetku. Ty slouží pouze pro potřeby zjištění základu daně z příjmů. (Brychta et al., 2023)

2.3.2 Inventarizace

Inventarizace představuje porovnávání skutečného stavu se stavem účetním. Tato kontrola se zaměřuje na veškerý majetek i veškeré závazky ÚJ. Skutečný stav je zjištěn pomocí inventury, která může být provedena:

- fyzicky – především u majetku, jehož stav lze zjistit fyzicky (například přepočítat),
- dokladově – u majetku, a především u závazků, jejichž stav nelze zjistit pomocí fyzické inventury, ale je zjištěn na základě doložených dokladů. (Vlčková, 2020)

K prokázání realizace inventury je ÚJ povinná vyhotovit inventurní soupis, na kterém je zaznamenán skutečně zjištěný stav a podpisy odpovědných osob. (Dušek, 2024)

V důsledku inventarizace mohou vzniknout nesrovnalosti mezi skutečným a účetním stavem, tzv. inventarizační rozdíly. Mohou nastat tři situace:

- skutečný a účetní stav se rovná,
- skutečný stav je vyšší než stav účetní – vznikne přebytek,
- skutečný stav je nižší než účetní – vznikne manko. (Šteker a Otrusínová, 2021)

2.3.3 Stanovení výsledku hospodaření

Účetní výsledek hospodaření představuje rozdíl mezi celkovými výnosy (dále také „V“) a celkovými náklady (dále také „N“). Mohou nastat dva typy výsledku hospodaření, a to:

- zisk – v případě, že V jsou vyšší než N,
- ztráta – v případě, že V jsou nižší než N. (Vlčková, 2020)

2.3.4 Konstrukce daně z příjmů fyzických osob

Vypočtený účetní VH zahrnuje veškeré zaúčtované V a N. Nebere však v úvahu skutečnost, zda jsou tyto výsledkové položky daňově uznatelné či nikoliv. ÚJ proto musí účetní VH upravit o výnosy a náklady, které jsou podle ZDP daňově neuznatelné. Avšak pouze v případě, že splňují podmínky stanovené tímto zákonem. (Vlčková, 2020)

Následné kroky výpočtu daně z příjmů FO jsou stejné jako při výměře této daně u vedení daňové evidence. Tedy z upraveného ZD zaokrouhleného na celé stokoruny směrem dolů je vypočtena daň z příjmů FO, která je následně snížena o slevy na dani dle podmínek ZDP. Celý postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob je popsán v **kapitole 1.10**. Konstrukce daně z příjmů fyzických osob, zobrazuje jej i **tabulka č. 2**. (Vychopeň, 2024)

2.3.5 Uzavření účetních knih

Poslední fází účetní uzávěrky je uzavření účetních knih. Prostřednictvím této činnosti jsou zjištěny konečné stavy aktiv a pasiv a jejich následný převod na účet 702 – Konečný stav rozvahový. Zjištěn je i konečný stav N a V, který je převeden na účet 710 – Účet zisků a ztrát. Do rozvahy se zjištěný VH promítne převodem z účet 710 na účet 702. Účtování při uzavření rozvahových i výsledkových účtů specifikuje uvedená **tabulka č. 5**. (Novotný, 2024)

Tabulka 5 Účtování při uzavření účetních knih

Účetní operace	MD	D
Konečný stav A	702	příslušný účet A
Konečný stav P	příslušný účet P	702
Uzavření nákladových účtů	710	N
Uzavření výnosových účtů	V	710
Převod VH – zisk	710	702
Převod VH – ztráta	702	710

(zdroj: Kubátová, 2019a)

2.4 Účetní závěrka

Účetní závěrku lze charakterizovat jako sestavování účetních výkazů na základě zjištěných konečných stavů, tedy účtů 702 a 710. Cílem je poskytnout spolehlivé informace o hospodaření ÚJ za celé účetní období. (Vlčková, 2020)

Na základě okamžiku sestavení účetní závěrky ji lze dělit na:

- řádnou – sestavována k poslednímu dni ÚO,
- mezitímní – sestavována během ÚO v případě, že to stanovují zvláštní právní předpisy,
- mimořádnou – sestavována v ojedinělých případech (například ke dni zrušení účetní jednotky). (Skálová et al., 2024)

Účetní závěrku lze sestavit v plném nebo zkráceném rozsahu, což závisí na zařazení ÚJ do příslušné kategorie. Mikro a malé ÚJ bez ověření závěrky auditorem mohou výkazy sestavovat ve zkráceném rozsahu. Avšak pokud mají povinnost nechat účetní závěrku ověřit auditorem, výkazy již sestavují v plném rozsahu. Střední a velké ÚJ mají povinnost sestavovat účetní závěrku vždy v plném rozsahu. (Novotný, 2024)

2.4.1 Účetní výkazy

Každý účetní výkaz má zákonem o účetnictví pevně stanovenou formu, je tedy nutné do položek výkazu správně zaznamenat konečné stavy jednotlivých účtů. Závěrkové výkazy

jsou sestavovány v české měně v celých tisících, případně v celých milionech. (Novotný, 2024)

Sestavení účetní závěrky tvoří 3 základní účetní výkazy:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty (dále také „VZZ“),
- příloha. (Březinová, 2023)

Skálová et al., (2024) zmíněné členění doplňují o přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

Rozvaha podává informace o aktivech a pasivech ÚJ. Při zahájení ekonomické činnosti účetní jednotky je sestavována zahajovací rozvaha, která podává informace o majetku a zdrojích jeho krytí na počátku podnikání. K prvnímu dni každého ÚO je sestavována počáteční rozvaha, která musí bilančně navazovat na konečnou rozvahu, která je naopak sestavována vždy k poslednímu dni ÚO. (Dvořáková, 2021)

Rozvaha obsahuje údaje o aktivech i pasivech za běžné a minulé období. Aktiva vykazována do běžného období jsou dále dělena na brutto a netto hodnotu a na hodnotu korekce. Brutto hodnota představuje celkovou výši pořízeného majetku. Korekce představuje hodnotu opravek a opravných položek. Netto hodnota představuje čistou hodnotu majetku neboli rozdíl mezi brutto hodnotou a hodnotou korekce. (Andrlík et al., 2022)

Výkaz zisku ztráty informuje o výnosech, nákladech, a především výsledku hospodaření ÚJ. Lze sestavit buď v druhovém, nebo účelovém členění. Stejně jako rozvaha, i VZZ obsahuje údaje za běžné i minulé účetní období. (Vlčková, 2020)

Příloha k účetní závěrce doplňuje a podrobněji rozvádí některé údaje uvedené v rozvaze nebo výkazu zisku a ztráty. Obsahuje základní informace o ÚJ, která sestavuje účetní závěrku. Dále informuje o aplikovaných účetních zásadách, metodách a způsobech oceňování. (Skálová et al., 2024)

3 PŘECHOD Z DAŇOVÉ EVIDENCE NA ÚČETNICTVÍ

Třetí kapitola bakalářské práce se zaměřuje na důvody, které vedou k přechodu z daňové evidence na účetnictví a na právní úpravu tohoto přechodu. Následně vymezuje jednotlivé kroky přechodu.

3.1 Důvody přechodu

Podnikající FO může přejít z vedení daňové evidence na vedení účetnictví na základě svého dobrovolného rozhodnutí. Existují však i situace, kdy povinnost přechodu stanoví ZÚ. Jedná se o případy, kdy se podnikající FO stává účetní jednotkou podle tohoto zákona, a jsou vyjmenovány v **kapitole 2.1.2. Zásada účetní jednotky**. (Hakalová a Pšenková, 2019)

3.2 Právní úprava přechodu

Při přechodu na účetnictví je nutné brát v úvahu všechny právní předpisy. Daný přechod totiž neovlivňují pouze účetní předpisy, konkrétně § 61b ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. Ale i daňové předpisy, které mohou mít nepříznivý daňový dopad. Přechod na účetnictví z daňového pohledu upravuje příloha č. 3 ZDP. (Dušek a Sedláček, 2024)

3.3 Postup přechodu

Podle Hakalové a Pšenkové (2019) lze postup přechodu rozdělit do dvou etap. První etapa zahrnuje několik kroků, které je nutno provést k prvnímu dni zahájení účetnictví. Druhá etapa se naopak vztahuje k poslednímu dni zdaňovacího období, za které je již účetnictví vedeno.

3.3.1 První etapa

Krok 1: První etapa přechodu na vedení účetnictví má převážně účetní dopad. Prvním krokem této etapy je zjištění jednolitých stavů majetku a závazků, tedy uzavření pomocných knih, provedení inventarizace a vyčíslení daně z příjmu FO. Lze říct, že prvním krokem je uzavření daňové evidence, které je podrobněji popsáno v **kapitole 1.8 Uzávěrka daňové evidence**. (Hakalová et al., 2021)

Krok 2: Zjištěné stavy majetku a závazků jsou následně oceněny dle podmínek a metod uvedených v § 24 a § 25 ZÚ. U dlouhodobého majetku, který je odepisován, je vytvořen odpisový plán. Výše oprávek je stanovena součtem odpisů, které byly provedeny do okamžiku přechodu z daňové evidence. (Česko, 2002)

Krok 3: Jednotlivé oceněné složky majetku a závazků jsou převedeny jako počáteční stavy (dále také „PS“) na příslušné rozvahové účty. Tato činnost vede k otevření účetních knih, čímž je zahájeno vedení účetnictví. Konkrétní aktivní a pasivní účty jsou otevírány přes účet 701 – Počáteční účet rozvažný. Účtování při otevírání účetních knih blíže je uvedeno v **tabulce č. 6.** (Pilátová et al., 2022)

Tabulka 6 Účtování při otevírání účetních knih

Účetní operace	MD	D
PS aktivních účtů	příslušný účet A	701
PS pasivních účtů	701	příslušný účet P

(zdroj: Kubátová, 2019a)

Na základně těchto počátečních stavů je sestavena počáteční rozvaha, přičemž se objeví rozdíl mezi sumou aktiv a sumou pasiv. Tento rozdíl je zaúčtován na účet 491 – Účet individuálního podnikatele. (Česko, 2002; Kubátová, 2019b)

Pro přehlednější a srozumitelnější zobrazení převodu konečných stavů majetku a závazků z daňové evidence do účetnictví lze sestavit převodový můstek. Tento můstek zachycuje informace o jednotlivých převáděných položkách. Tedy o tom, zda se jedná o aktivní či pasivní účet a na kterou stranu bude položka účtována. Zároveň uvádí, zda má daná položka dopad na základ daně z příjmů, případně jakým způsobem. (Kadlec a Chalupa, 2006)

Krok 5: Další činností, kterou je nutno provést k 1. dni zahájení vedení účetnictví, je sestavení účtového rozvrhu, který vychází ze směrné účtové osnovy a podle kterého bude daná ÚJ účtovat. K tomuto dni by měly být rovněž vypracovány vnitropodnikové směrnice. (Kubátová, 2019b)

3.3.2 Druhá etapa

Druhá etapa přechodu z daňové evidence na účetnictví má zejména daňový dopad, jelikož zahrnuje činnosti upravující základ daně. Tato úprava zvyšuje základ daně z příjmů o hodnotu neuhrazených pohledávek či poskytnutých záloh. A naopak se snižuje o hodnotu neuhrazených dluhů nebo hodnotu přijatých záloh ke konci účetního období. (Dušek a Sedláček, 2024)

Pokud tyto úpravy provádí plátce DPH, hodnota dluhu upravujícího ZD se uvádí bez DPH. Jedná-li se o úpravu pohledávky, ze které již byl uplatněn nárok na odpočet DPH, je rovněž ZD upravován o hodnotu bez DPH. (Česko, 2002)

Obrázek 3 Schéma úpravy základu daně

(zdroj: Pilátová et al., 2022)

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉHO PODNIKATELE

Nejmenovaný podnikatel je FO, která podniká dle zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání. Předmětem jeho podnikání je především truhlářská činnost, zabývá se však i činností podlahářskou. Obě tyto činnosti jsou zařazeny do ohlašovací živnosti řemeslné. Zmíněný živnostenský zákon klasifikuje dané ekonomické činnosti jako CZ-NACE 4332 – Truhlářské práce. Kromě splnění všeobecných podmínek pro provozování ohlašovací řemeslné živnosti, je také důležitou podmínkou odborná způsobilost. Pro splnění této podmínky je tedy nutné vzdělání a následná praxe v konkrétním oboru, což může vybraný podnikatel dokázat svým výučním listem i několikaletou praxí.

Výše zmíněné činnosti začal provozovat již mnoho let zpátky podnikatelův otec. Samotný podnikatel se rozhodl v rodinném podnikání pokračovat. A to hlavně proto, že v okolí jeho působení se nachází jen velmi málo jiných živnostníků či větších účetních jednotek provozujících truhlářskou i podlahářskou činnost. V průběhu let se jeho portfolio klientů postupně rozrůstalo a stále se rozrůstá. Hlavním důvodem je velký důraz, jenž živnostník klade na spokojenost svých stálých i potenciálních zákazníků, kterým se snaží za každé situace vyjít vstříc. Díky své dlouholeté praxi ve své činnosti vyniká a může se zaručit za precizní práci.

Již od svého začátku podnikání využívá daňovou evidenci, přestože výdaje uplatňuje paušálem z příjmů. K jejímu vedení využívá služby externí účetní. Nejmenovaná podnikající FO je od prosince 2022 plátcem DPH. Plátcem se stala povinně z důvodu překročení limitu obratu pro registraci k DPH, jenž v roce 2022 činil pouze 1 mil. Kč. Nyní se řadí mezi čtvrtletní plátce této daně.

4.1 Vznik živnosti

Oprávnění provozovat ohlašovací řemeslnou živnost bylo vybranému podnikateli uděleno na začátku dubna v roce 2013. Od okamžiku udělení tohoto oprávnění vykonává svoji činnost nepřetržitě.

Podle informací poskytnutých přímo od živnostníka podnikatelskou činnost plánuje provozovat nadále. Rád by rozšířil okruh svého působení a případně vybudoval menší firmu, kterou by chtěl v budoucnu předat svému synovi či své dceři.

4.2 Představení výrobků

Daný podnikatel nenabízí katalog obvyklých výrobků, ale zaměřuje se na zakázkovou výrobu, kde je každý jeho produkt realizován podle individuálních požadavků zákazníka. Zabývá se převážně výrobou dřevěného nábytku a kuchyňských linek, ale i dveří a jejich rámců. Na zakázku rekonstruoval i dřevěný most v zámeckém parku ve svém rodném městě. Mezi své největší zakázky sám podnikatel řadí modernizaci klubové šatny hráčů fotbalového klubu AC Sparta Praha.

Kromě samotné výroby a prodeje těchto produktů se především zaměřuje na služby spojené s prodejem, kam lze zahrnout montáž a instalace, dovoz i případné opravy prodaných výrobků. Dále se zaměřuje na opracování dřeva, což zahrnuje frézování, lakování a broušení. Jak bylo již uvedeno v předešlé podkapitole, do své nabídky služeb zahrnuje i podlahářskou činnost, konkrétně pokládání podlah všech typů.

Jeho tvorbu zachycují níže přiložené fotografie, které jsou poskytnuty přímo anonymním živnostníkem. Zachycená díla sám podnikatel považuje za své nejvýznamnější a nejúspěšnější výstupy.

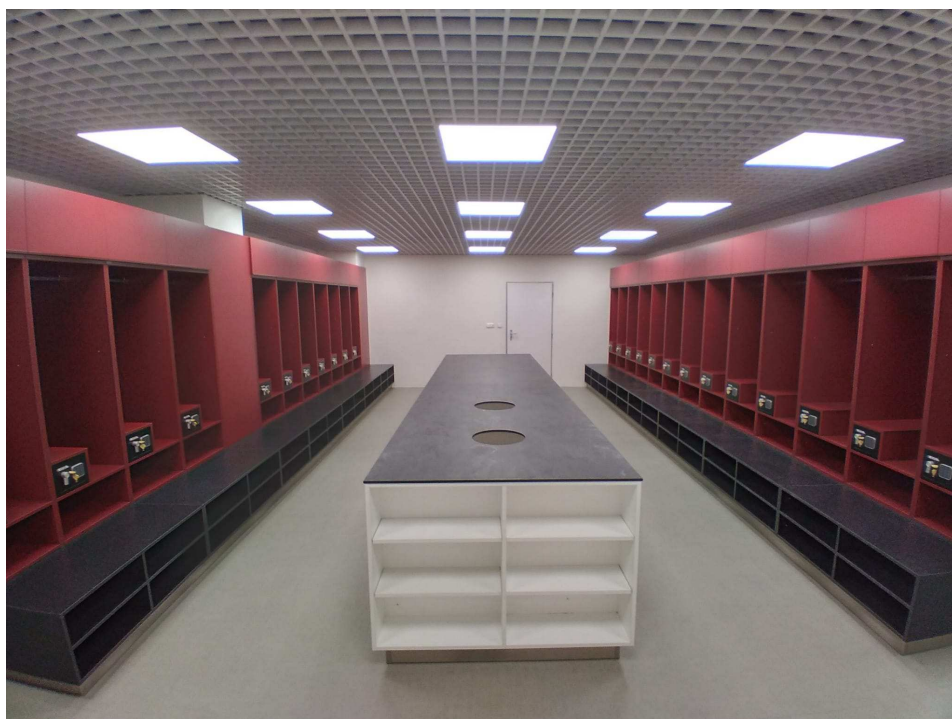
Obrázek 4 Realizace kuchyňské linky

(zdroj: nejmenovaný podnikatel)

Obrázek 5 Rekonstrukce dřevěného mostu v zámeckém parku

(zdroj: nejmenovaný podnikatel)

Obrázek 6 Modernizace klubové šatny AC Sparta Praha

(zdroj: nejmenovaný podnikatel)

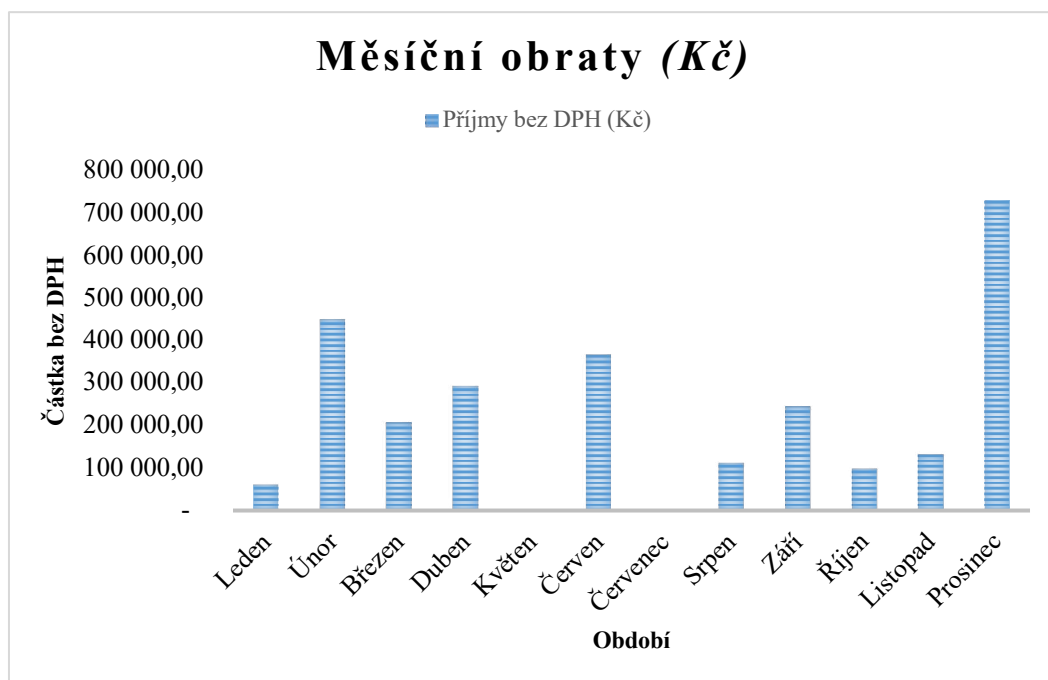
5 ANALÝZA DAŇOVÉ EVIDENCE PODNIKATELE

Další kapitola praktické části se zaměřuje na vedení daňové evidence nejmenovaného podnikatele. Blíže rozebere jednotlivé evidence zachycené v daňové evidenci za celé sledované zdaňovací období, tedy rok 2024.

5.1 Evidence příjmů

Celkové příjmy z podnikání za sledovaný rok činí 2 702 161,76 Kč. Tyto příjmy jsou součtem měsíčních obrátů podnikatele, jenž blíže upravuje níže uvedený graf vytvořen na základě údajů uvedených v **příloze č. 1**. Hlavním a zároveň jediným zdrojem těchto příjmů jsou poskytované služby v podobě montáže a instalace vyrobených zakázkových výrobků.

Z grafu lze na první pohled vyčíst, že v květnu a červenci podnikatel nevykazuje žádné příjmy. Důvodem je menší omezení činnosti z důvodu rodinné dovolené. Naopak největší obrát podnikatel zaznamenává v prosinci. Příčinou je výroba a následný prodej dřevěného nábytku pro větší nejmenovanou firmu.

Obrázek 7 Přehled měsíčních obrátů za rok 2024

(zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých výkazů)

Evidované příjmy nezvyšující základ daně z příjmů FO jsou ve výši 208 932 Kč. Tyto příjmy zahrnují počáteční stavy pokladny a podnikatelského BÚ, drobné přijaté preplatky

v důsledku zaokrouhlení a peněžní vklady podnikatele. Největší podíl této kategorie příjmů tvoří přijaté platby nadměrného odpočtu DPH.

5.2 Evidence výdajů

Jak bylo již zmíněno, vybraný podnikatel uplatňuje výdaje procentem z příjmů. V souvislosti s využitím tohoto způsobu uplatnění výdajů nemá povinnost evidovat výdaje a mohl by evidovat pouze příjmy z činnosti.

5.2.1 Výdaje procentem z příjmů

Na základě vykonávání řemeslné činnosti uplatňuje výdaje z příjmů ve výši 80 % ze zdanitelných příjmů nepřevyšujících 2 mil. Kč, hranice pro uplatnění výdajů tedy činí 1 600 000 Kč. Jak napovídá předchozí podkapitola, v roce 2024 živnostník tento limit překročil. Celá částka převyšující danou hranici pro uplatnění výdajů, konkrétně 1 702 161,76 Kč, podléhá dani z příjmů FO.

5.2.2 Skutečně vynaložené výdaje

Nejmenovaný podnikatel je čtvrtletním plátcem DPH, tudíž se rozhodl vést kompletní daňovou evidenci pro potřeby stanovení správného nároku na odpočet této daně či povinnosti jejího odvodu.

Celková výše výdajů z podnikání neboli výdajů zahrnovaných do ZD za rok 2024, činí 1 982 210,40 Kč. Jedná se především o výdaje na nákup materiálu či služeb. V důsledku motorového vozidla využívaného výhradně pro podnikatelkou činnost, jsou zde zachyceny výdaje na spotřebu pohonných hmot či na pojištění tohoto vozidla. Dále zde jsou zaznamenány výdaje vynaložené na nákup drobného majetku i placené bankovní poplatky. Rozklad celkových výdajů z podnikání je blíže specifikován v **tabulce č. 7**, jež je uvedena níže. Výdaje jsou rozděleny podle předkontací, které jsou používány v daňové evidenci podnikatele.

Tabulka 7 Výdaje zahrnované do základu daně

Výdaje zahrnované do základu daně	Výše (Kč)
Nákup materiálu	1 508 837,45
Nákup drobného majetku	13 058,60
Ostatní výdaje (<i>pojištění, bankovní poplatky</i>)	223 685
Ostatní režijní výdaje (<i>PHM, služby, režijní materiál</i>)	236 629,35
Celkové výdaje z podnikání	1 982 210,40

(zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých výkazů)

Výše výdajů, které nejsou zahrnuty do ZD, činí 474 150,72 Kč. V této kategorii jsou zaznamenány výdaje na sociální i zdravotní pojištění podnikatele, převody prostředků pro osobní spotřebu podnikatele, odvedené zálohy i platby na daň z příjmů FO či přeplatky vzniklé v důsledku zaokrouhlení. Přehled jednotlivých výdajů popisuje níže uvedená **tabulka č. 8**.

Tabulka 8 Výdaje nezahrnované do základu daně

Výdaje nezahrnované do základu daně	Výše (Kč)
Osobní spotřeba	242 098
Nákup dlouhodobého majetku	23 030
Přeplatky	4 952,16
Daň z příjmů (<i>zálohy + odvedená daň za rok 2023</i>)	71 885
Sociální a zdravotní pojištění podnikatele	94 675
Ostatní nedaňové výdaje	37 510,56
Celkové výdaje	474 150,72

(zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých výkazů)

5.3 Evidence pohledávek

Všechny nároky anonymního podnikatele plynoucí z podnikání jsou zaznamenány v pomocné knize – knize pohledávek. V této knize nalezneme především informace

o poskytnutých službách odběratelům. Dále také o poskytnutých zálohách či pohledávky vůči finančnímu úřadu na základě očekávaného příjmu nadměrného odpočtu DPH. Žádné další pohledávky vybraný podnikatel za rok 2024 neeviduje.

V rámci knihy pohledávek podnikatel zaznamenává i daň z přidané hodnoty na výstupu. Jak je již zmíněno, podnikatel je čtvrtletním plátcem DPH a ve všech čtyřech zdaňovacích obdobích roku 2024 vykazuje nárok na nadměrný odpočet této daně. Ukázka knihy pohledávek je zobrazena v **tabulce č. 9** uvedené níže.

U vybraných vystavených faktur spojených s fakturací montáží svých výrobků živnostník využívá režim přenesení daňové povinnosti. Z těchto uskutečněných plnění tedy daň nevyměruje. Avšak v kontrolním hlášení, které podává společně s daňovým přiznáním k DPH, musí uvést všechna uskutečněná plnění, tedy i ta, která jsou v režimu přenesení.

Tabulka 9 Kniha pohledávek

Evidenční číslo	Hospodářská operace	Částka (Kč)	Z toho částka DPH (Kč)	K úhradě (Kč)
2024001	Prodej výrobků	44 528	7 728	0
2024011	Montáž výrobní linky	95 320	0	0
2024026	Montáž výrobků	33 800	0	33 800
24ZF01	Záloha na montáž výrobků	95 000	19 950	0
24PO01	Nadměrný odpočet DPH	31 267	0	0
Konečný stav pohledávek				33 800

(zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých výkazů)

5.4 Evidence závazků

Do pomocné knihy závazků podnikatel zaznamenává všechny své dluhy za dané zdaňovací období. Jsou zde zachyceny převážně přijaté faktury, ale i opravné daňové doklady či ostatní závazky podnikatele.

Mezi ostatní závazky lze zahrnout dluhy k vybrané pojišťovně, u níž si podnikatel nechává pojistit své motorové vozidlo. Dále jsou do této kategorie evidovány daňové

doklady, jenž podnikatel hradí platební kartou vedenou k jeho podnikatelskému bankovnímu účtu. A další závazky, které nejde klasifikovat jako přijaté faktury.

Obdobně jako DPH na výstupu, tak i evidence daně z přidané hodnoty na vstupu vybraného podnikatele, je součástí knihy závazků.

5.5 Evidence dlouhodobého majetku

Pořízený majetek podnikatel zařazuje do evidence majetku. Majetek rozděluje do tří kategorií, a to na dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek a drobný dlouhodobý hmotný majetek. Zařazení do konkrétní kategorie ovlivňuje výše vstupní ceny daného majetku.

5.5.1 Dlouhodobý hmotný majetek

Pro zařazení do DHM podnikatel využívá hranici určenou v ZDP, tedy 80 000 Kč. K podnikání využívá automobil Ford, jenž pořídil a následně zařadil do evidence majetku v roce 2023 v pořizovací ceně 190 082,64 Kč. Pro odepisování tohoto motorového vozidla si zvolil rovnoměrný způsob, pomocí něhož každý rok automobil odepisuje. Osobní automobil je podle ZDP zařazen do druhé odpisové skupiny, tudíž ho bude podnikatel odepisovat po dobu pěti let. Odpisová sazba pro výpočet odpisu v prvním roce je 11 % a pro další roky 22,25 %. O celkovém rozkladu daňových odpisů informuje níže uvedená **tabulka č. 10**. Ve sledovaném zdaňovacím období však žádný další dlouhodobý hmotný majetek podnikatel nepořídil.

Tabulka 10 Daňové odpisy automobilu Ford

Rok	Vstupní cena (Kč)	Roční odpis (Kč)	Oprávký (Kč)	Zůstatková cena (Kč)
2023	190 082,64	20 910	20 910	169 172,64
2024	190 082,64	42 294	63 204	126 878,64
2025	190 082,64	42 294	105 498	84 584,64
2026	190 082,64	42 294	147 792	42 290,64
2027	190 082,64	42 290,64	190 082,64	0

(zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých výkazů)

5.5.2 Dlouhodobý nehmotný majetek

Od počátku zahájení své podnikatelské činnosti vybraný podnikatel nepořídil žádný dlouhodobý nehmotný majetek. Tudíž nevede evidenci pro tento typ majetku.

5.5.3 Drobný dlouhodobý hmotný majetek

Hranice pro evidování majetku jako drobného je vybraným podnikatelem stanovena v rozmezí od 1 000 Kč až do 80 000 Kč. Majetek v pořizovací ceně nižší, než je daná hranice, eviduje do ostatních režijních výdajů.

Do evidence drobného dlouhodobého hmotného majetku zachycuje veškerý ostatní majetek, který využívá k podnikatelské činnosti. Eviduje zde akumulátorovou přímočarou pilu, kterou zakoupil již v roce 2023. Na počátku sledovaného roku pořídil akumulátorový příklepový vrtací šroubovák v hodnotě 5 079,84 Kč, úhlovou brusku v hodnotě 2 469,47 Kč a notebook Lenovo v hodnotě 5 509,29 Kč, který využívá ke komunikaci se zákazníky a k dalším podnikatelským činnostem. Celková výše pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku ve sledovaném roce tedy činí 13 058,60 Kč.

5.6 Evidence jízd

Na základě dohody s podnikatelovou externí účetní je kniha jízd jedinou evidencí, kterou si vybraný podnikatel vede sám. Následně ji každé čtvrtletí odevzdá účetní, která pomocnou knihu překontroluje, zařadí ji do daňové evidence a následně zajistí její archivaci.

Nejmenovaný živnostník do knihy průběžně eviduje jednotlivé pracovní cesty, jež jsou uskutečněny automobilem Ford. Jsou zde zaznamenávány cesty ke klientům z důvodu dodání a montáže výrobků, cesty k dodavatelům z důvodu vyzvednutí materiálu i jízdy spojené se servisem tohoto motorového vozidla. Za rok 2024 podnikatel celkem ujel 16 325 kilometrů. Koneční stav tachometru k 31. prosinci sledovaného roku činí 34 650 kilometrů.

5.7 Uzávěrka daňové evidence

Podnikatel ke konci zdaňovacího období, tedy k 31. prosinci 2024 provede uzávěrku daňové evidence, uzavře tedy všechny knihy a zjistí skutečný stav majetku a dluhů. Konečné stavy podnikatel zjistí pomocí dokladové nebo fyzické inventury. Následně vystaví přehled o příjmech a výdajích a přehled o majetku a dlužích.

5.7.1 Evidence příjmů a výdajů

Pomocí fyzické inventury podnikatel zjistí stav hotovosti v pokladně. Konečný stav hotovostních prostředků činí 46 621 Kč. Čímž se rovná konečnému stavu evidovanému v peněžním deníku.

Naopak prostřednictvím dokladové inventury zjistí stav peněžních prostředků na podnikatelském bankovním účtu. Konečný stav k 31. prosinci 2024 podnikatel ověří podle výpisu z účtu. Jedná se o částku 276 341,98 Kč, jenž je srovnatelná s evidovaným konečným stavem v peněžním deníku.

5.7.2 Pohledávky

Veškeré pohledávky jsou ve sledovaném zdaňovacím období uhrazeny. Pouze jedna vystavená faktura není ke konci tohoto období splacena. Kniha pohledávek tedy vykazuje zůstatek ve výši 33 800 Kč bez DPH.

5.7.3 Závazky

Vybraný podnikatel si zakládá na dobrých vztazích se všemi dodavateli a snaží se všechny své závazky hradit v řádném termínu. I proto kniha závazků ke konci zdaňovacího období nevykazuje žádné dluhy.

5.7.4 Dlouhodobý hmotný majetek

Daňový odpis automobilu Ford za rok 2024 je v plné výši 42 294 Kč daňově uznatelným výdajem. O jeho hodnotu jsou tedy zvýšeny skutečně vynaložené výdaje, tudíž je následně snížen základ daně.

Zůstatková cena tohoto motorového vozidla, tedy částka po odečtení dosud provedených odpisů, tzv. opravek od jeho pořizovací ceny, je ve výši 126 878,64 Kč. Souhrnná výše opravek ke konci uzavíraného zdaňovacího období dosahuje 63 204 Kč.

5.8 Daň z příjmů fyzických osob

Po uzavření daňové evidence podnikatel vystaví daňové přiznání z příjmů FO, ve kterém vyčíslí daň z příjmů a následně jej podá příslušnému správci daně. Anonymní podnikatel jej podává elektronicky, tedy nejpozději do 2. května 2025. Součástí daňového přiznání jsou i již zmíněné přehledy. Z důvodu uplatnění výdajů procentem z příjmů však tyto přehledy

nejsou součástí daňového přiznání. Vystavené daňové přiznání z příjmů FO za rok 2024 je uvedeno v **příloze č. 2**.

Jelikož vybraný podnikatel dosud uplatňoval výdaje procentem z příjmů, pro další kroky výpočtu daňové povinnosti bude využíván základ daně vypočtený po uplatnění těchto výdajů.

5.8.1 Základ daně

Prvním krokem vedoucím k vyčíslení daně z příjmů fyzických osob je stanovení základu daně. Daňový základ podnikatel stanoví z rozdílu zdanitelných příjmů v hodnotě 2 702 161,76 Kč a maximální možné hodnoty výdajů procentem z příjmů, jenž činí 1 600 000 Kč. Základ daně z příjmů FO, jenž podléhá následnému zdanění tedy činí 1 102 161,76 Kč.

Výše vypočtený daňový základ podnikatel může dále snížit o nezdánitelnou část ZD a o odčitatelné položky od tohoto základu. Vybraný živnostník však za rok 2024 nedisponuje žádnými těmito položkami, tudíž vypočtený základ daně zůstane neměnný. Následně jej zaokrouhlí na celé stokoruny dolů. Zaokrouhlený základ daně tak odpovídá hodnotě 1 102 100 Kč.

5.8.2 Daňová povinnost

Ze zaokrouhleného ZD je vypočtena daň z příjmů. Jelikož výše daňového základu nepřesahuje 36násobek průměrné mzdy, vybraný podnikatel celou jeho výši zdaní 15% sazbou. Daňová povinnost podnikatele tedy dosahuje hodnoty 165 315 Kč.

5.8.3 Slevy na dani

Výše vypočtenou daňovou povinnost může podnikatel následně snížit o slevy na dani. Nejmenovaný podnikatel zaručeně uplatní slevu na poplatníka, a to v plné výši 30 840 Kč.

Od roku 2023 je ženatý, tudíž by mohl uplatnit slevu na manželku. Avšak jeho manželka za sledovaný rok disponuje vyššími příjmy, než stanoví ZDP, tudíž tuto slevu na dani uplatnit nemůže.

V září 2024 se nejmenovanému podnikateli narodila dcera. Může tedy uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě, jenž je na jedno dítě ve výši 15 204 Kč za rok. Nemůže však uplatnit celou částku, jelikož se dítě narodilo až v průběhu daného roku. Slevu na dítě však může uplatnit již v měsíci, kdy se dcera narodila, tedy od září. Měsíční sleva na jedno

vyživované dítě činí 1 267 Kč. Podnikatel tuto slevu uplatní za 4 měsíce. Hodnota daňového zvýhodnění na vyživované dítě, kterou vybraný živnostník uplatní, odpovídá částce 5 068 Kč.

Po odečtení výše rozvedených slev na dani vyjde výsledná daňová povinnost podnikatele za rok 2024 v částce 129 407 Kč. Tuto výši musí anonymní živnostník odvést příslušnému správci daně.

5.8.4 Odvedené zálohy

Jelikož podnikatel během ZO odváděl povinné zálohy na daň z příjmů, v posledním kroku porovná výslednou daň po slevách a již zaplacené zálohy. Celková výše odvedených záloh za uzavírané zdaňovací období činí 32 000 Kč. O tuto částku je snížena vyčíslená daň po slevách, konečná daňová povinnost nejmenovaného podnikatele tak činí 97 407 Kč.

Anonymnímu podnikateli tak vyšel nedoplatek na dani z příjmů, který musí doplatit nejpozději v den podání daňového přiznání z příjmů FO, tedy do 2. května 2025. Rovněž jej zaznamená do nedaňových výdajů.

5.9 Pojistné podnikatele

Na konci zdaňovacího období nejmenovaný živnostník rovněž vystaví a podá přehledy o příjmech a výdajích okresní správě sociálního zabezpečení i příslušné zdravotní pojišťovně. Jelikož vybraný podnikatel podává daňové přiznání z příjmů FO elektronicky, tedy do 2. května 2025, zmíněné přehledy musí podat nejpozději 2. června stejného roku.

5.9.1 Sociální pojištění

Na základě výše vypočteného daňového základu, jenž činí 1 102 161 Kč, podnikatel zjistí VZ pro pojistné na sociálním pojištění. Jak je zmíněno v teoretické části, vyměřovací základ představuje 55 % z daňového základu, což odpovídá hodnotě 606 189 Kč. Z tohoto základu podnikatel zjistí výši jeho ročního sociálního pojištění, jenž je ve výši 177 008 Kč, což odpovídá 29,2 % z vyměřovacího základu. Úhrn odvedených měsíčních záloh, o kterou se sníží roční sociální pojištění, činí 30 222 Kč. Nedoplatek pojistného na sociálním pojištění činí 146 786 Kč. Podnikatel musí tuto částku uhradit od osmi dnů od podání tiskopisu na OSSZ. Přehled o příjmech a výdajích podávaný na OSSZ je uveden v **příloze č. 3**.

Výše stanovených měsíčních záloh na tomto pojištění pro následující zdaňovací období činí 14 751 Kč. Tato částka vychází z podnikatelského měsíčního VZ, jenž je určen rozdělením

již vypočteného ročního vyměřovacího základu na měsíce, ve kterých podnikatel aktivně vykonává hlavní ekonomickou činnost, tedy na 12 měsíců. Měsíční vyměřovací základ tak činí 50 516 Kč. Z něj je následně v sazbě 29,2 % vypočtena výše budoucích záloh.

5.9.2 Zdravotní pojištění

Jak je uvedeno v teoretické části, VZ pro zdravotní pojištění představuje 50 % z daňového základu. Polovina z daňového základu, jenž je ve výši 1 102 161 Kč, odpovídá hodnotě 551 080,50 Kč. Což je vyšší než minimální vyměřovací základ, tudíž podnikatel vyčíslí výši pojistného z tohoto základu. Výše ročního pojistného na zdravotním pojištění představuje 13,5 % z vyměřovacího základu, což odpovídá částce 74 396 Kč. Celková výše zaplacených záloh podnikatele, o kterou se sníží vypočtené pojistné, činí 28 716 Kč. I na tomto pojištění podnikatel zaznamená nedoplatek, a to v hodnotě 45 680 Kč. Rovněž má povinnost jej doplatit do 8 dnů od podání tiskopisu zdravotní pojišťovně, u níž je registrován. Přehled o příjmech a výdajích podávaný příslušné zdravotní pojišťovně je uveden v **příloze č. 4**.

Také v oblasti povinného zdravotního pojištění musí podnikatel určit výši měsíčních záloh, jenž bude odvádět v průběhu následujícího zdaňovacího období. Jejich výše se stejně jako u sociálního pojištění odvíjí od měsíčního VZ. Ten je stanoven na základě rozdílu mezi vyměřovacím základem za rok 2024 a počtem měsíců, ve kterých podnikatel vykonával hlavní hospodářskou činnost. Měsíční vyměřovací základ je tedy stanoven na částku 45 923,38 Kč, z něhož je určena výše měsíčních záloh odpovídající platné sazbě – 13,5 %. Následující zdaňovací období tak bude vybraný podnikatel povinen odvádět měsíční zálohy na zdravotní pojištění podnikatele ve výši 6 200 Kč.

6 KOMPARACE METOD UPLATNĚNÍ VÝDAJŮ

Tato kapitola se zaměřuje na efektivnější způsob uplatnění výdajů k okamžiku stanovení základu daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2024. Zaměřuje se i na souvislosti ovlivňující další činnosti spojené s uzavřením daňové evidence, zejména na dopad na konečnou daňovou povinnost a na výměru pojistného na sociálním i zdravotním pojištění podnikatele.

6.1 Stanovení základu daně z příjmů fyzických osob

Z tabulky uvedení níže lze na první pohled usoudit, že k okamžiku stanovení základu daně z příjmů za sledované období je pro podnikatele výhodnější uplatnit skutečně vynaložené výdaje. Pokud podnikatel využije tento způsob uplatnění výdajů, jeho daňový základ je skoro dvakrát nižší než při opakovatelném uplatnění výdajů procentem z dosažených zdanitelných příjmů. Další příčinou nižšího základu daně, a tím i nižší daňové povinnosti, je také možnost uplatnění daňových odpisů motorového vozidla značky Ford.

Tabulka 11 Výpočet výhodnější varianty uplatnění výdajů

Využití skutečně vynaložených výdajů (Kč)		Využití výdajů procentem z příjmů (Kč)	
Příjmy z podnikání	2 702 161,76 Kč	Příjmy z podnikání	2 702 161,76 Kč
Celkové příjmy	2 702 161,76 Kč	Celkové příjmy	2 702 161,76 Kč
Výdaje z podnikání	1 982 210,40 Kč	Výdaje procentem z příjmů (80 %)	1 600 000 Kč
Celkové výdaje	1 982 210,40 Kč	Celkové výdaje	1 600 000 Kč
ZD	719 951,36 Kč	ZD	1 102 161,76 Kč
Odpisy majetku	42 294 Kč		
Upravený ZD	677 657,36 Kč		
Zaokrouhlený ZD	677 600 Kč	Zaokrouhlený ZD	1 102 100 Kč

(zdroj: vlastní zpracování dle poskytnutých výkazů)

Avšak rozhodnutí o změně metody uplatnění výdajů je třeba důkladně zvážit. Nejde totiž jen o efektivní využití výdajů pro optimálnější výši daně z příjmů za uzavírané zdaňovací období. Změna může mít dopad i na bezprostředně přecházející, již uzavřené období. A proto musí nejmenovaný podnikatel brát v úvahu všechny skutečnosti, které změna metody uplatnění výdajů ovlivní.

6.1.1 Úprava základu daně z příjmů fyzických osob

V případě, že se vybraný podnikatel rozhodne změnit způsob uplatňování výdajů, je nutné upravit základ daně z příjmů o hodnotu pohledávek, které by v předchozím zdaňovacím období představovaly daňově uznatelný příjem v okamžiku jejich úhrady. Tyto úhrady pohledávek tak eviduje do příjmů, jenž jsou daňově neuznatelné. Daňový základ dále upraví o hodnotu závazků, jenž podnikateli vznikly v předchozím zdaňovacím období, avšak k jejich úhradě došlo v aktuálním období. Tyto úhrady dluhů tak eviduje jako daňově neuznatelné výdaje.

Rok 2024

Vybraný podnikatel tedy upraví základ daně stanovený uplatněním skutečně vynaložených výdajů o hodnotu pohledávek, jenž evidoval již v roce 2023, avšak k jejich úhradě došlo až v roce následujícím. Konkrétně se jedná o čtyři vystavené faktury v souhrnné částce 469 400 Kč bez DPH, o jejichž výši podnikatel sníží vypočtený základ daně. Dále jej upraví o hodnotu dluhů, které vykazuje již v roce 2023, avšak k úhradě došlo v roce aktuálním. Jedná se o pět přijatých faktur v celkové hodnotě 94 032 Kč bez DPH. O tuto výši naopak zvýší základ daně z příjmů vykazovaný v roce 2024.

ZD v hodnotě 719 951,36 Kč dle výše uvedeného sníží o 469 400 Kč a o hodnotu daňových odpisů automobilu Ford ve výši 42 294 Kč. Naopak jej zvýší o 94 032 Kč. Daňový základ pro výměru daně z příjmů FO i následnou výměru pojistného na sociálním a zdravotním pojištění tak po těchto úpravách činí 302 289 Kč.

Rok 2023

Výše popsané úpravy je nutné provést i u základu daně, jenž podnikatel vykazoval předcházející zdaňovací období, tedy v roce 2023. V důsledku této úpravy musí nejen vystavit a následně podat opravné daňové přiznání k této dani. Rovněž musí vystavit a podat opravný přehled o příjmech a výdajích jak na příslušnou OSSZ, tak i na zdravotní pojišťovnu.

Základ daně stanovený v roce 2023 tedy upraví o hodnotu 469 400 Kč, kdy o tuto částku daný základ daně zvýší. Upraví jej i o hodnotu dluhů v hodnotě 94 032 Kč, avšak o tuto částku jej naopak sníží. Nově upravený daňový základ nejmenovaný podnikatel sníží o slevy na dani – uplatní pouze slevu na poplatníka. Vypočtenou daň následně sníží o částku poslední známé daně, jenž činí 39 885 Kč. Výsledný rozdíl v hodnotě 80 470 Kč následně musí podnikatel doplatit.

6.2 Daň z příjmů fyzických osob

Z výše upraveného a zaokrouhleného ZD, jenž je ve výši 302 200 Kč, podnikatel vypočte daň z příjmů FO v 15% sazbě. Daň odpovídá částce 45 330 Kč. Výslednou daň podnikatel sníží o již zmiňované slevy na dani, které jsou blíže popsány v **kapitole č. 5.8.3** Slevy na dani. Pro upřesnění se jedná o slevu na poplatníka v celkové výši 30 840 Kč a daňové zvýhodnění na vyživované dítě ve výši 5 068 Kč. Živnostník po jejich snížení určí konečnou daňovou povinnost, která odpovídá částce 9 422 Kč. Následně ji porovná s již odvedenými zálohami na daň z příjmů v již zmiňované hodnotě 32 000 Kč. V důsledku tohoto porovnání podnikateli vyjde přeplatek na dani z příjmů FO v hodnotě 22 578 Kč, jenž mu příslušný správce daně následně vyplatí.

Jestliže vybraný podnikatel musí doplatit daň z příjmů za rok 2023 ve výši 80 470 Kč, ale v roce 2024 mu vyjde přeplatek, lze tedy říct, že za sledovaný rok zaplatí daň ve výši 57 892 Kč. Když tuto hodnotu porovnáme s nedoplatkem vypočteným na základě uplatnění výdajů procentem z příjmů, je tato daň mnohem nižší.

6.3 Pojistné podnikatele

Další oblast, kterou viditelně nižší daňový základ značně ovlivní, je stanovení sociálního a zdravotního pojištění podnikatele. Především pak následné vyčíslení měsíčních záloh pro nacházející zdaňovací období.

6.3.1 Sociální pojištění

Z daňového základu v hodnotě 302 289 Kč podnikatel stanoví vyměřovací základ pro pojistné na sociálním pojištění v zákonem stanovené procentní sazbě. Vyměřovací základ tak činí 166 259 Kč. Roční pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 29,2 % z vyměřovacího základu dosahuje hodnoty 48 548 Kč. Již zmíněné celkové odvedené měsíční zálohy na tomto pojištění představují 30 222 Kč.

V důsledku snížení ročního sociálního pojištění o částku těchto záloh činí podnikatelův nedoplatek pouze 18 326 Kč.

Výrazně nižší hodnotu zaznamená i měsíční vyměřovací základ, z něhož jsou vyměřeny budoucí měsíční odvody na sociální pojištění. Tento základ představuje hodnotu 13 855 Kč. Tento měsíční vyměřovací základ však nedosahuje minimálně 25 % průměrné mzdy, a proto je pro stanovení výše měsíčních záloh využit minimální měsíční vyměřovací základ v hodnotě 16 295 Kč. Celková hodnota měsíčních záloh na SP na další zdaňovací období tak odpovídá hodnotě stanovené pro minimální měsíční zálohy pro rok 2025, tedy částce 4 759 Kč.

Po srovnání s **kapitolou 5.9.1.** Sociální pojištění lze říct, že nedoplatek na pojistném na sociálním pojištění je osmkrát nižší, než uvádí. Při zaměření na stanovené měsíční zálohy pro další ZO je zde opět zaznamenána nižší částka než v uvedené kapitole.

6.3.2 Zdravotní pojištění

Pokud podnikatel uplatní skutečně vynaložené výdaje, vyměřovací základ pro výpočet zdravotního pojištění činí polovinu daňového základu, tedy 151 144,50 Kč. Tento základ je však nižší než povinný minimální vyměřovací základ, jenž činí 263 802 Kč. Výše zdravotního pojištění je tedy vypočtena z minimálního vyměřovacího základu. Roční pojistné na zdravotním pojištění v podobě 13,5 % z minimálního vyměřovacího základu odpovídá hodnotě 35 614 Kč. Zmíněný úhrn zaplacených měsíčních záloh dosahuje hodnoty 28 716 Kč. Rozdíl mezi výší pojistného a odvedenými zálohami představuje nedoplatek v částce 6 898 Kč, jenž musí podnikatel uhradit své zdravotní pojišťovně.

Rovněž nižší hodnotou disponují i vyměřené měsíční zálohy tohoto pojištění, které bude podnikatel odvádět v roce 2025. Měsíční vyměřovací základ tedy činí 12 595,38 Kč, což je rovněž nižší než minimální měsíční vyměřovací základ, jenž je stanoven v hodnotě 23 278,50 Kč. Výše povinných měsíčních odvodů na tomto pojištění tak odpovídá minimální měsíční záloze stanovené pro následující rok, a to hodnotě 3 143 Kč.

I u tohoto typu pojištění je nedoplatek při efektivnějším způsobu uplatnění výdajů výrazně nižší, než uvádí **kapitola 5.9.2.** Zdravotní pojištění. Nižší hodnotu zachycují i budoucí měsíční zálohy, jenž bude nejmenovaný podnikatel odvádět v minimální výši.

Podrobnější přehled rozdílů u jednotlivých oblastí, jenž změna metody uplatnění výdajů v roce 2024 ovlivní, poskytuje níže uvedená **tabulka č. 12.**

Tabulka 12 Ovlivněné oblasti při komparaci metod uplatnění výdajů

Oblast	Skutečně vynaložené výdaje (Kč)	Výdaje procentem z příjmů (Kč)
ZD	719 951,36 Kč	1 102 161,76 Kč
Konečná daňová povinnost	– 22 578 Kč	97 407 Kč
Nedoplatek na SP	18 326 Kč	146 786 Kč
Budoucí měsíční zálohy na SP	4 759 Kč	14 751 Kč
Nedoplatek na ZP	6 898 Kč	45 680 Kč
Budoucí měsíční zálohy na ZP	3 143 Kč	6 200 Kč

(zdroj: vlastní)

7 PŘECHOD NA ÚČETNICTVÍ

Sedmá kapitola bakalářské práce se zabývá přechodem nejmenovaného podnikatele z daňové evidence na vedení účetnictví. Blíže popisuje jednotlivé činnosti vykonávané v souvislosti s tímto přechodem.

7.1 Činnosti k prvnímu dni vedení účetnictví

Po uzavření daňové evidence, jenž je podrobněji popsáno v **kapitole 5.7**. Uzávěrka daňové evidence, musí nejmenovaný podnikatel uskutečnit několik činností, které je nutné vykonat před zahájením vedení účetnictví. Tedy k prvnímu dni, kdy podnikatel začne vést účetnictví.

7.1.1 Převodový můstek

Podnikatel provede ocenění konečných stavů majetku a závazků, které následně převede do účetnictví. Konečný zůstatek vykazují peněžní prostředky v hotovosti i na bankovním účtu podnikatele a pohledávky vůči odběratelům. Tyto položky jsou oceněny na základě jejich jmenovitých hodnot. Stejným způsobem by podnikatel postupovat i při ocenění dluhů, pokud by evidoval jejich konečný zůstatek ke dni uzavření daňové evidence. Dále je převeden dlouhodobý hmotný majetek, jenž je oceněn jeho pořizovací cenou, která zahrnuje cenu pořízení i vedlejší náklady s tím spojené. Na základě tohoto ocenění majetku a závazků vybraný podnikatel vypracuje převodový můstek, který je zobrazen níže v **tabulce č. 13**. Tento můstek podnikateli dále slouží jako podklad pro následné otevření účetních knih a sestavení počáteční rozvahy.

Tabulka 13 Převodový můstek k 1. 1. 2025

Položka	Částka (tis. Kč)	Vliv na ZD	MD	D
Pokladna	46	Žádný	211	
BÚ	276	Žádný	221	
Pohledávky k odběratelům	33	Zvýší se	311	
Závazky k dodavatelům	0	Sníží se		321
Hmotné movité věci a jejich soubory	190	Žádný	022	
Oprávký k hmotným movitým věcem a jejich souborům	- 63	Žádný	082	

(zdroj: vlastní)

7.1.2 Odpisový plán

U odpisovaného dlouhodobého majetku je důležité stanovit výši ročních účetních odpisů. Podnikatel proto sestaví odpisový plán pro svůj odepisovaný DHM – automobil Ford.

Jak je popsáno v teoretické části, podnikatel má možnost se sám rozhodnout, jakou metodu pro odepisování tohoto osobního automobilu zvolí. Účetní odpisy může určit na základě předpokládané doby použitelnosti motorového vozidla, přičemž každý rok vykáže účetní odpis ve stejné výši. Namísto této metody může podnikatel využít výkonovou metodu, na základě které bude automobil odepisovat podle skutečně ujetých kilometrů. Tato metoda lépe zobrazuje reálné opotřebení motorového vozidla a umožňuje přesnější zachycení jeho využití v konkrétním účetním období.

Výběr vhodné metody především závisí na osobním uvážení podnikatele. Jeho rozhodnutí však může ovlivnit rozsah využívání automobilu či individuální podnikatelské potřeby.

7.1.3 Otevření účetních knih

Nezbytnou činností, kterou nejmenovaný podnikatel musí provést k prvnímu dni zahájení vedení účetnictví, je otevření účetních knih, jenž blíže popisuje **tabulka č. 14**. K tomuto

kroku podnikateli pomůže již sestavený převodový můstek, podle nějž otevře následující rozvahové účty:

- 211 – Pokladna
- 221 – Bankovní účet
- 311 – Pohledávky k odběratelům
- 022 – Hmotné movité věci a jejich soubory
- 082 – Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům
- 491 – Účet individuálního podnikatele

Pro zachování bilanční rovnosti nejmenovaný živnostník zaznamená rozdíl mezi stranou Má dáti a stranou Dal na pasivní účet 491 – Účet individuálního podnikatel. Hodnota celkových aktiv činí 482 tisíc Kč, tudíž hodnota pasiv musí být rovněž 482 tisíc Kč. Jelikož pasivní účet 321 – Závazky k dodavatelům vykazuje nulový zůstatek a podnikatel ke dni přechodu z daňové evidence na účetnictví neevidoval žádné další konečné stavy, které jsou v účetnictví zachycovány na pasivní stranu rozvahy, celková částka 482 tisíc Kč je zaúčtována na účet individuálního podnikatele.

Tabulka 14 Otevření účetních knih k 1. 1. 2025

Účetní operace	Částka (tis. Kč)	MD	D
PS pokladny	46	211	701
PS BÚ	276	221	701
PS pohledávek k odběratelům	33	311	701
PS hmotných samostatných věcí	190	022	701
PS opravek k hmotným samostatným věcem	- 63	082	701
PS účtu individuálního podnikatele	482	701	491

(zdroj: vlastní)

7.1.4 Počáteční rozvaha

Další důležitou součástí přechodu z daňové evidence na účetnictví je i sestavení počáteční rozvahy. Tento typ rozvahy je sestavován k prvnímu dni zahájení vedení účetnictví a neobsahuje údaje o stavu majetku a zdrojích jeho krytí za minulé období. Důvodem je skutečnost, že stavy za minulé účetní období prozatím neexistují. Podnikatel tedy sestaví počáteční rozvahu k 1. lednu 2025, přičemž vychází z již zaúčtovaných počátečních stavů. Zároveň musí dbát, aby suma čistých hodnot aktiv byla rovna součtu pasiv.

Tabulka 15 Zahajovací rozvaha k 1. 1. 2025 (v tis. Kč)

Položka	Brutto	Korekce	Netto	Položka	Netto
Stálá aktiva	190	63	127	Vlastní kapitál	482
Hmotné samostatné věci	190	63	127	Účet individuálního podnikatele	482
Oběžná aktiva	355	–	355	Cizí zdroje	0
Pokladna	46	–	46		
BÚ	276	–	276		
Pohledávky k odběratelům	33	–	33		
AKTIVA	545	63	482	PASIVA	482

(zdroj: vlastní)

7.2 Činnosti k poslednímu dni vedení účetnictví

Jak je již zmíněno v teoretické části, pokud by se podnikatel dobrovolně rozhodně či by měl povinnost přejít na vedení účetnictví, musí v prvním roce upravit základ daně z příjmů FO. K této úpravě může opět pomoci sestavený převodový můstek, jenž specifikuje položky včetně jejich hodnot, o které se daňový základ upraví.

7.2.1 Úprava základu daně z příjmů fyzických osob

Jelikož podnikatel ke konci vedení daňové evidence nevykazuje žádné neuhrazené závazky, žádné přijaté zálohy ani neeviduje žádné zásoby, upraví ZD pouze o výši neuhrazených

pohledávek. Hodnota těchto pohledávek činí 33 800 Kč bez DPH a o jejich částku musí nejmenovaný podnikatel zvýšit základ daně z příjmů.

7.2.2 Daňová povinnost a pojistné podnikatele

Po této úpravě daňového základu pokračuje podnikatel ve výpočtu daňové povinnosti z příjmů fyzických osob obdobným způsobem, jaký byl aplikován při výměře této daně při vedení daňové evidence. Následně podá každoročně zpracovávané daňové přiznání k této dani a případně doplatí vzniklý nedoplatek.

V souvislosti s činnostmi k rozvahovému dni vystaví a podá přehledy okresní správě sociálního zabezpečení a příslušné zdravotní pojišťovně. Případně odvede vzniklé nedoplatky. Na základě zmíněných přehledů rovněž stanoví i měsíční odvody na sociálním a zdravotním pojištění pro nadcházející účetní období.

7.2.3 Účetní závěrka

Poslední činností, jenž musí vybraný podnikatel provést, než uzavře své první účetní období, je sestavení účetní závěrky. Před jejím sestavením však musí provést účetní uzávěrku, v průběhu které provede inventarizaci majetku a závazků, stanoví výsledek hospodaření a základ daně. Tento základ je dále upraven v souvislosti s přechodem na účetnictví, jak bylo popsáno výše. Následně uzavře účetní knihy a sestaví účetní výkazy.

Vzhledem k tomu, že vybraný podnikatel nepředpokládá překročení hodnoty celkových aktiv nad 9 mil. Kč, nezaměstnává a do budoucna ani nezamýšlí nikoho zaměstnávat, je zařazen do kategorie mikro účetních jednotek. Na základě této klasifikace sestaví rozvahu i výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu. Součástí účetní závěrky je také příloha, kterou podnikatel následně vyhotoví.

Následně je nejmenovaný podnikatel povinen uchovat účetní záznamy a účetní knihy po dobu 5 let a sestavenou účetní závěrku po dobu 10 let od konce daného účetního období.

7.3 Vedení účetnictví

Nejmenovaný podnikatel povede účetnictví dle platných právních předpisů a na základě metod stanovených ve svých vnitropodnikových směrnících. Účetní případy bude podnikatel účtovat na rozvahové a výsledkové účty dle sestaveného účtového rozvrhu. Mezi základní účetní případy mohou být zahrnuty účetní operace, které zobrazuje uvedená **tabulka č. 16**.

Tabulka 16 Základní účetní operace podnikatele

Účetní operace	MD	D
PFA nákup materiálu bez DPH	501	321
částka DPH	343	
PFA za služby	518	321
VBÚ úhrada	321	221
VFA za služby	311	602
PPD úhrada	211	311
VÚD odpis automobilu	551	082
VBÚ odvod SP a ZP	336	221

(zdroj: vlastní)

8 NÁVRH DOPORUČENÍ

V této kapitole je zhodnoceno, zda je pro vybraného podnikatele přechod na účetnictví pozitivní. Zabývá se i doporučením týkajícím se vedení daňové evidence pro případ, že by se podnikatel rozhodl setrvat u vedení daňové evidence.

8.1 Zhodnocení přechodu z daňové evidence na účetnictví

Jelikož vybraný podnikatel nepřekročil zákonem stanovený limit, jenž udává povinnost vedení účetnictví, může se dobrovolně rozhodnout, zda přechod z daňové evidence na účetnictví podstoupí.

Jak je uvedeno v předešlých kapitolách, pokud by se podnikatel rozhodl přejít z daňové evidence na účetnictví, měl by v prvním roce, za který vede účetnictví, povinnost upravit základ daně z příjmů o hodnotu neuhrazených pohledávek. Což by v jeho případě nemělo zásadní vliv na finanční situaci, jelikož by jej upravit o relativně nízkou částku – konkrétně o 33 800 Kč bez DPH. Přesto by tato úprava měla negativní dopad na celkovou hodnotu daňové povinnosti. Rovněž by ovlivnila stanovení pojistného na sociálním a zdravotním pojištění. Pokud by si však vybraný podnikatel pohlídal včasnou úhradu veškerých svých pohledávek k odběratelům, mohl by se této povinné úpravě vyhnout. Čímž by negativně neovlivnil daň z příjmů ani sociální a zdravotní pojištění a zároveň by přechod na účetnictví usnadnil.

Nejmenovaný podnikatel plánuje v budoucnosti rozšířit své působení do dalších územních oblastí, což může vést k překročení zákonem stanoveného obratu 25 mil. Kč. V tomto případě by mu vznikla povinnost vést účetnictví. Jelikož vedením daňové evidence pověřil externí účetní, nelze tvrdit, že by pro podnikatele bylo vedení účetnictví náročnější. Negativní vliv by zaznamenalo pouze zvýšení nákladů za služby. A to v důsledku navýšení ceny za účetní služby, jelikož účetnictví je časově náročné, podrobněji zpracovává účetní doklady a pravidelně je sestavována účetní závěrka. I přesto že si daňovou evidence nevede sám, komplexnost účetnictví může být časově vytěžující pro jeho dlouholetou externí účetní. Může tak nastat situace, kdy by vedení účetnictví časově nezvládala a předala by jej jiné pracovníci v této oblasti.

Podnikatel již v minulosti uvažoval nad založením společnosti s ručením omezeným, což by znamenalo vést účetnictví povinně. Založení právní subjektivity by mu přineslo pozitivní vliv z pohledu finančního i z pohledu podnikatelského. Z podnikatelského pohledu

by zásadní výhodu přineslo omezené ručení, jelikož by nejmenovaný podnikatel nemusel ručit za své závazky celým svým majetkem, ale pouze do výše svého vkladu. Tato skutečnost by jednoznačně snížila riziko spojené s podnikáním. Právní subjektivita by mu také mohla zlepšit důvěryhodnost u finančních institucí, což by mohlo pomoci při případné žádosti o podnikatelský úvěr. Naopak z pohledu finančního by největším pozitivem bylo, že by se podnikatel mohl ve své firmě zaměstnat. Díky tomu by vznikly mzdové náklady, jež jsou daňově uznatelné, a vedlo by to ke zvýšení nákladů, a tím i nižší daňové povinnosti. Nicméně z důvodu vyšší procentní sazby daně z příjmů právnických osob, jež byla ve sledovaném roce navýšena na 21 %, což by mohlo mít negativní vliv na konečnou daňovou povinnost, se podnikatel rozhodl od této úvahy prozatím odstoupit.

Pokud se však vezmou v úvahu výše zmíněné předpoklady a zároveň se upustí od myšlenky založení obchodní společnosti, lze konstatovat, že přechod na vedení účetnictví by pro nejmenovaného podnikatele byl za současných okolností neefektivní. Jelikož vybraný podnikatel vykonává svoji činnost v menším rozsahu, avšak i tak dosahuje stabilních příjmů, má dostatečnou rezervu k překročení zákonem stanoveného obratu pro povinnost vést účetnictví.

V případě, že by se v budoucnu nejmenovaný podnikatel rozhodl rozšířit svoji ekonomickou činnost, mohl by pro něj dobrovolný přechod na vedení účetnictví představovat výhodný podnikatelský krok.

8.2 Návrh doporučení při vedení daňové evidence

Jedním z hlavních důvodů pro setrvání u vedení daňové evidence může být skutečnost, že podnikatel je dlouhodobě zvyklý na tento jednodušší způsob, čím by se tedy nemusel učit případné nové věci a nemusel by se přizpůsobovat novému podrobnějšímu účetnímu systému. S jednoduchostí vedení daňové evidence se pojí i méně administrativních povinností, menší evidenční zatížení i menší nároky na znalost právních předpisů. Jelikož tento způsob evidování hospodářských činností upravuje pouze jeden předpis, a to zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu. Oproti tomu účetnictví je upraveno zákonem, vyhláškou, Českými účetními standardy a dalšími předpisy.

Jak je všeobecně známo, podnikající fyzická osoba má na konci každého zdaňovacího období možnost zvolit si metodu uplatnění výdajů, která je pro ni výhodnější a povede k optimálnější dani. Vybraný podnikatel dosud uplatňoval výdaje procentem z dosažených

zdanitelných příjmů, přestože zároveň vede i daňovou evidenci, jak je již zmíněno v předešlých kapitolách.

Nicméně pokud se nejmenovanému podnikateli bude v hospodářské činnosti nadále dařit stejně dobře nebo dokonce lépe než doposud, byl by pro něj jednoznačně výhodný přechod na úplnou daňovou evidenci. Tento předpoklad potvrzuje i pohledu na vývoj jeho podnikání v uplynulých třech letech, kde lze pozorovat postupně se zvyšující daňově uznatelné výdaje. Na základě této skutečnosti lze předpokládat, že se každým rokem bude zvyšovat pravděpodobnost, že pro podnikatele bude daňově výhodnější uplatňovat skutečné výdaje na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Tyto skutečnosti rovněž podporují i podnikatelské plány a cíle do budoucna.

Toto tvrzení rovněž dokládají i předešlé kapitoly zabývající se komparací těchto dvou metod ke konci zdaňovacího období roku 2024. V důsledku přechodu na úplnou daňovou evidenci má podnikatel povinnost upravit základ daně, jak je blíže vysvětleno **v kapitole 6.1.1. Úprava základu daně z příjmů fyzických osob.** Přestože podnikatel v důsledku této úpravy má povinnost za rok 2023 doplatit daň ve výši 80 470 Kč, je pro něj výhodnější tuto úpravu podstoupit. Jelikož za sledovaný rok mu totiž vznikne přeplatek v hodnotě 22 578 Kč. Při porovnání těchto dvou částek lze konstatovat, že daň z příjmů za rok 2024 činí pouze 57 892 Kč. Když je tato hodnota porovnána s nedoplatkem na dani vypočteným pomocí metody výdajů procentem z příjmů, jenž činí 97 407 Kč, je výsledná daň viditelně nižší. Co se týče dopadu na SP a ZP v důsledku této úpravy základu daně, u obou typů pojištění sice podnikateli vychází nedoplatky, avšak několikrát nižší než v případě opětovného uplatnění výdajů procentem z dosažených příjmů. Výhodnost změny potvrzují i viditelně nižší částky zachycují budoucí měsíční zálohy, které odpovídají zákonem stanovenému minimu.

Pokud by se vybraný podnikatel v současnosti rozhodl pro vedení úplné daňové evidence namísto uplatňování výdajů procentem ze zdanitelných příjmů, přineslo by mu to několik výhod a zabránilo zbytečným budoucím starostem. Tou nejzásadnější výhodou by pro něj bylo, že by nemusel provádět žádné zásadní změny ve vedení daňové evidence, jelikož ji vede od začátku svého podnikání. Zároveň by se tím vyhnul každoročnímu rozhodování a porovnávání výhodnější metody uplatnění výdajů. V případě, že by v budoucnu opět nastala situace, kdy by musel povinně upravit základ daně za předchozí již uzavřené zdaňovací období a znovu podávat daňové přiznání z příjmů FO, případně i doplácet daň z příjmů, vyhnul by se tak dalšímu finančnímu dopadu.

Rozhodnutí, zda vybraný podnikatel skutečně rozebíraný přechod z daňové evidence na vedení účetnictví podstoupí záleží pouze na jeho individuálním uvážení. Měl by však všechny okolnosti a možná rizika důkladně prodiskutovat se svou účetní či s jiným odborníkem.

Na základně tohoto doporučení a konzultace se svou dlouholetou externí účetní se nejmenovaný podnikatel rozhodl ve sledovaném období uplatnit skutečně vynaložené výdaje a přejít na úplnou daňovou evidenci.

Tabulka 17 Přehled zhodnocení variant vedení daňové evidence

Výdaje procentem z příjmů			
Výhody	Nevýhody	Daňový dopad	Doporučení
• minimální administrativa • nepovinná evidence výdajů	• neuplatnění skutečných vyšších výdajů • každoroční volba metody	• vyšší daňová povinnost	nevýhodné při rostoucích výdajích
Úplná daňová evidence			
Výhody	Nevýhody	Daňový dopad	Doporučení
• uplatnění skutečných výdajů • žádné změny v dosavadním vedení evidence	• kompletní administrativa	• nižší daňová povinnost • nižší SP a ZP	v současné situaci optimální

(zdroj: vlastní)

Tabulka 18 Přehled zhodnocení variant vedení účetnictví

Přechod na účetnictví			
Výhody	Nevýhody	Daňový dopad	Doporučení
• podrobnější přehled o hospodaření	• povinná úprava ZD • vyšší náklady na účetní služby • možná změna účetní	• v prvním roce negativní daňový dopad	výhodné při růstu obratu
Založení právní subjektivity			
Výhody	Nevýhody	Daňový dopad	Doporučení
• omezené ručení • vyšší důvěryhodnost • možnost se zaměstnat	• povinné účetnictví • vyšší sazba daně z příjmů	• vyšší daňová povinnost	výhodné při rozšíření podnikání

(zdroj: vlastní)

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývá přechodem z daňové evidence na vedení účetnictví. Teoretická část definuje daňovou evidenci a popisuje právní úpravu, jenž daňovou evidenci upravuje. Vymezuje osoby, které mohou daňovou evidenci vést. Tato kapitola rovněž rozebírá způsob vedení jednotlivých hlavních i pomocných knih a popisuje následnou tvorbu uzávěrky daňové evidence, na kterou navazuje stanovení daňové povinnosti a stanovení ročního pojistného na sociálním i zdravotním pojištění. Následující kapitola teoretické části je zaměřena na účetnictví. Definuje právní legislativu, jenž účetnictví upravuje. Dále popisuje vybrané základní účetní zásady, které musí každá účetní jednotka dodržovat při vedení složitějšího účetního systému. Kapitola se věnuje i procesu vedení účetnictví, vymezuje tak jednotlivé hlavní účetní knihy, účetní doklady a jejich následnou archivaci. Následně popisuje tvorbu účetní uzávěrky a činnosti s ní spojené. Na účetní uzávěrku poté navazuje účetní závěrka, při které jsou sestavovány konečné účetní výkazy. V teoretické části je rovněž rozebrán přechod z daňové evidence na účetnictví. Jsou zde vymezeny důvody, které vedou k tomuto přechodu, i jeho právní úpravy. Dále rozebírá účetní a daňový dopad, jenž je způsoben daným přechodem na vedení účetnictví. Závěr teoretické části vymezuje konkrétní činnosti k prvnímu i poslednímu dni vedení účetnictví, které musí podnikatel provést při přechodu z daňové evidence na složitější účetní systém.

Druhá část bakalářské práce – praktická část – je dělena do 5 kapitol. První kapitola představuje vybraného podnikatele. Popisuje jeho podnikatelskou činnost – co ho vedlo k dané živnosti a od jaké doby ji vykonává. Jsou zde představeny i jeho produkty a popsány služby, které svým klientům poskytuje. Na tuto kapitolu navazuje následující část, která se zabývá daňovou evidencí vedenou podnikatelem v roce 2024. Popisuje, jak eviduje jednotlivé složky majetku a závazků, vymezuje i dlouhodobý majetek, kterým vybraný podnikatel disponuje. Součástí této kapitoly je také zpracování uzávěrky daňové evidence za předpokladu, že podnikatel opět uplatní výdaje stanovené procentem z příjmů. Další kapitola se zaměřuje na porovnání metod uplatnění výdajů, jelikož podnikatel uplatňuje výdaje procentem z příjmů, ale zároveň vede úplnou daňovou evidenci. Je zde definován postup při změně metody uplatnění výdajů i provedena následná úprava základu daně za současné i minulé zdaňovací období. Kapitola je dále zaměřena především na souvislosti, které uplatnění skutečně vynaložených výdajů, jež jsou vyšší než výdaje procentem z příjmů, ovlivní. Konkrétně na daň z příjmů fyzických osob a na odvody pojistného na sociálním a zdravotním pojištění. Čtvrtá kapitola praktické části se zabývá hlavním cílem této

bakalářské práce, jelikož prakticky popisuje přechod na vedení účetnictví. Podrobně rozebírá veškeré činnosti, které musí podnikatel provést k prvnímu dni vedení účetnictví. Zaměřuje se tak na sestavení převodového můstku, podle něhož jsou následně otevřeny účetní knihy i sestavena počáteční rozvaha. Kapitola se rovněž zabývá úpravou základu daně ke konci prvního účetního období, který je upraven pouze o hodnotu jedné pohledávky vůči odběrateli. Na tuto kapitolu navazuje následující kapitola upřesňující následné vedení účetnictví v případě, že by se podnikatel rozhodl daný přechod podstoupit. Poslední kapitola praktické části se věnuje zhodnocení, zda je pro podnikatele efektivní přechod z daňové evidence na účetnictví realizovat. Zároveň obsahuje doporučení při vedení daňové evidence, pokud by se vybraný podnikatel rozhodl zůstat u této evidence.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ANDRLÍK, Břetislav; FORMANOVÁ, Lucie; DVOŘÁKOVÁ, Kristina a BASTLOVÁ, Veronika, 2022. *Finanční účetnictví podnikatelského sektoru: pohled teorie a praxe*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-268-8.

BĚHOUNEK, Pavel, 2024. *Daňové zákony v úplném znění k 1. 1. 2024*. Anag. ISBN 978-80-7554-403-2.

BRYCHTA, Ivan; BULLA, Miroslav; KUCHAROVÁ, Ivana; PILAŘOVÁ, Ivana; PŠENKOVÁ, Yvetta et al., 2023. *Meritum Účetnictví podnikatelů 2023*. Online. 20. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-641-9. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/meritum-ucetnictvi-podnikatelu-2023-11823/>. [cit. 2025-03-22].

BŘEZINOVÁ, Hana, 2023. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů, 5. vydání*. Online. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-672-3. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/rozumime-ucetni-zaverce-podnikatelu-5-vydani-11826/>. [cit. 2025-03-22].

CARDOVÁ, Zdenka, 2010. *Daňová evidence a účetnictví individuálního podnikatele. 2., aktualiz. vyd.* Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 9788073575021.

ČESKO, 1991. Zákon č. 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>. [cit. 2025-03-22].

ČESKO, 1992a. Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>. [cit. 2025-03-22].

ČESKO, 1992b. Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>. [cit. 2025-04-24].

ČESKO, 1992c. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-592>. [cit. 2025-04-24].

ČESKO, 2002. Vyhláška č. 500/2002 Sb. Online. *Zákony pro lidi*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-500>. [cit. 2025-03-22].

DUŠEK, Jiří a SEDLÁČEK, Jaroslav, 2024. *Daňová evidence podnikatelů 2024*. Grada. ISBN 978-80-271-5240-7.

DUŠEK, Jiří, 2024. *Účetní uzávěrka a závěrka v přehledech snadno a rychle*. Deváté vydání. Grada. ISBN 978-80-271-5234-6.

DVOŘÁKOVÁ, Dana, 2021. *Základy účetnictví*. 3., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-158-2.

HAKALOVÁ, Jana a PŠENKOVÁ, Yveta, 2019. *Daňová evidence: teorie a praxe*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 9788075982391.

HAKALOVÁ, Jana; PŠENKOVÁ, Yveta a KRYŠKOVÁ, Šárka, 2021. *Daňová evidence podnikatelů a jednoduché účetnictví neziskových subjektů*. 3. rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-024-0.

HAUZAROVÁ, Michaela, 2017. *Účetní zásady a principy*. Online. Portál.POHODA. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/ucetni-zasady-a-principy/>. [cit. 2025-03-22].

HUŠÁKOVÁ, Zdeňka, 2022. *Meritum Daň z přidané hodnoty 2022*. Online. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-365-4. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/meritum-dan-z-pridane-hodnoty-2022-11122/>. [cit. 2025-03-22].

KADLEC, Jiří a CHALUPA, Rostislav, 2006. *Převod daňové evidence na vedení účetnictví*. Anna. ISBN 80-7263-327-9.

KOLITZ, David L., 2017. *Financial accounting: a concepts-based introduction*. London: Routledge, Taylor & Francis Group. ISBN 9781138844971.

KUBÁTOVÁ, Alena Haas, 2019a. *Otevírání a uzavírání účetních knih*. Online. Portál.POHODA. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/otevirani-a-uzavirani-ucetnich-knih/>. [cit. 2025-03-22].

KUBÁTOVÁ, Alena Haas, 2019b. *Přechod z daňové evidence na účetnictví*. Online. Portál.POHODA. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/prechod-z-danove-evidence-na-ucetnictvi/>. [cit. 2025-03-22].

NOVOTNÝ, Pavel, 2024. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2024*. Online. Osmnácté vydání. Grada. ISBN 978-80-271-5241-4. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/ucetnictvi-pro-uplne-zacatecniky-2024-12453/>. [cit. 2025-03-22].

PILÁTOVÁ, Jana et al., 2022. *Daňová evidence: komplexní řešení problematiky daňové evidence pro OSVČ: daň z přidané hodnoty, daň silniční, daň z nemovitostí, sociální pojištění, zdravotní pojištění*. 13. aktualizované vydání. ANAG. ISBN 978-80-7554-356-1.

SKÁLOVÁ, Jana, 2022. *Daně v účetnictví*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-344-9.

SKÁLOVÁ, Jana; SUKOVÁ, Anna et al., 2024. *Podvojně účetnictví 2024*. Třicáté vydání. Grada. ISBN 978-80-271-5239-1.

ŠTEKER, Karel a OTRUSINOVÁ, Milana, 2021. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 3., aktualizované vydání. Prosperita firmy. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3184-6.

VLČKOVÁ, Miroslava, 2020. *Základní principy a postupy v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-928-4.

VLČKOVÁ, Miroslava; KOUŘILOVÁ, Jindra; RYBOVÁ, Jarmila a HLAVÁČKOVÁ, Hana, 2021. *Účetnictví v obchodní činnosti*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-069-1.

VYCHOPENĚ, Jiří, 2024. *Meritum Daň z příjmů 2024*. Online. Dvacáté vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-806-2. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/meritum-dan-z-prijmu-2024-14528/>. [cit. 2025-03-22]

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Schéma možností uplatnění výdajů pro zjištění základu daně z příjmů.....	21
Obrázek 2 Schéma cyklu účetních dokladů	37
Obrázek 3 Schéma úpravy základu daně	44
Obrázek 4 Realizace kuchyňské linky	47
Obrázek 5 Rekonstrukce dřevěného mostu v zámeckém parku	48
Obrázek 6 Modernizace klubové šatny AC Sparta Praha	48
Obrázek 7 Přehled měsíčních obrátů za rok 2024.....	49

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přehled procentních sazeb paušálních výdajů z příjmů.....	23
Tabulka 2 Metoda výpočtu daně z příjmů FO	28
Tabulka 3 Kategorie účetních jednotek	32
Tabulka 4 Základní typy účetních operací.....	34
Tabulka 5 Účtování při uzavření účetních knih.....	40
Tabulka 6 Účtování při otevírání účetních knih	43
Tabulka 7 Výdaje zahrnované do základu daně	51
Tabulka 8 Výdaje nezahrnované do základu daně.....	51
Tabulka 9 Kniha pohledávek	52
Tabulka 10 Daňové odpisy automobilu Ford	53
Tabulka 11 Výpočet výhodnější varianty uplatnění výdajů	59
Tabulka 12 Ovlivněné oblasti při komparaci metod uplatnění výdajů.....	63
Tabulka 13 Převodový můstek k 1. 1. 2025	65
Tabulka 14 Otevření účetních knih k 1. 1. 2025.....	66
Tabulka 15 Zahajovací rozvaha k 1. 1. 2025 (<i>v tis. Kč</i>)	67
Tabulka 16 Základní účetní operace podnikatele	69
Tabulka 17 Přehled zhodnocení variant vedení daňové evidence	73
Tabulka 18 Přehled zhodnocení variant vedení účetnictví	74

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A	aktiva
BÚ	bankovní účet
D	strana dal
DFM	dlouhodobý finanční majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
FO	fyzická osoba
MD	strana má dáti
N	náklady
OSSZ	okresní správa sociální zabezpečení
P	pasiva
PFA	přijátá faktura
PHM	pohonné hmoty
PPD	příjmový pokladní doklad
PS	počáteční stavy
SP	sociální pojištění
ÚJ	účetní jednotka
ÚO	účetní období
V	výnosy
VBÚ	výpis z bankovního účtu
VFA	vystavená faktura
VH	výsledek hospodaření
VPD	výdajový pokladní doklad
VÚD	vnitřní účetní doklad

VZ vyměřovací základ

VZZ výkaz zisku a ztráty

ZD základ daně

ZDP zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu

ZO zdaňovací období

ZP zdravotní pojištění

ZÚ zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Měsíční obrat za rok 2024

Příloha P II: Daňové přiznání z příjmů FO za rok 2024

Příloha P III: Přehled o příjmech a výdajích za rok 2024 podávaný na OSSZ

Příloha P IV: Přehled o příjmech a výdajích za rok 2024 podávaný zdravotní pojišťovně

PŘÍLOHA P I: MĚSÍČNÍ OBRAT ZA ROK 2024

Období	Částka bez DPH	Celkem
01.2024 Leden	60 812,48	63 482,00
02.2024 Únor	450 372,00	458 100,00
03.2024 Březen	208 340,43	245 009,00
04.2024 Duben	293 655,00	293 655,00
06.2024 Červen	367 990,04	369 905,00
08.2024 Srpen	113 364,29	115 856,00
09.2024 Září	245 777,52	279 230,00
10.2024 Říjen	98 400,00	98 400,00
11.2024 Listopad	132 550,00	132 550,00
12.2024 Prosinec	730 900,00	730 900,00
Celkem	2 702 161,76	2 787 087,00
Tisknuto z peněžního deníku.		

PŘÍLOHA P II: DAŇOVÉ PŘIZNÁNÍ Z PŘÍJMŮ FO ZA ROK 2024

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územnímu pracovišti v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo

02 Rodné číslo

03 DAP¹⁾
řádné opravné dodatečné

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾

05 DAP podává poradce na základě plné moci k zastupování
ano ne

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾
ano ne

QR Plata

Otisk podacího razítka finančního úřadu

Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

Datum

PŘIZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“)
za zdaňovací období (kalendářní rok) nebo jeho část²⁾ od do
dále jen „DAP“

1. ODDÍL – Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení Nejmenovaný	07 Rodné příjmení*)	08 Jméno(-a) Podnikatel
09 Titul*)	10 Státní příslušnost ČR	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec	13 Ulice / část obce	14 Číslo popisné/orientační
15 PSČ	16 Telefon / mobilní telefon*)	17 E-mail*)
18 Stát		

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje

Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice / část obce	21 Číslo popisné/orientační	22 PSČ
---------	----------------------	-----------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval

Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice / část obce	25 Číslo popisné/orientační
26 PSČ	27 Telefon / mobilní telefon*)	28 E-mail*)

29 Kód státu – vyplní jen daňový nerezident 29a Výše celosvětových příjmů Kč

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojeními osobami¹⁾ ano ne

2. ODDÍL – Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů		
32 (neobsazeno)		
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 13 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 – ř. 33)		
35 Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí podle § 6 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)		
37 Dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)	1 102 161	
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona		
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)		
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)		
41 Úhrn řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40)	1 102 161	
42 Základ daně (36 + kladná hodnota z ř. 41)	1 102 161	
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše pravomocně stanovené ztráty (maximálně do výše ř. 41)		
45 Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 – ř. 44)	1 102 161	

3. ODDÍL – Nezdánitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle	Počet měsíců		Počet měsíců	
46 § 15 odst. 1 zákona (hodnota bezúplatného plnění – daru/ darů)				
47 § 15 odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)				
48 § 15a odst. 1 písm. a), b) a c) zákona (penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření a penzijní pojištění)				
49 § 15a odst. 1 písm. d) zákona (soukromé životní pojištění)				
50 § 15a odst. 1 písm. e) zákona (dlouhodobý investiční produkt)				
51 § 15c zákona (pojištění dlouhodobé péče)				
52 § 34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)				
53 § 34 odst. 4 (odpočet na podporu odborného vzdělávání)				

54 Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř. 46 + ř. 47 + ř. 48 + ř. 49 + ř. 50 + ř. 51 + ř. 52 + ř. 53)		
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř. 45 – ř. 54)	1 102 161	
56 Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	1 102 100	
57 Daň podle § 16 zákona	165 315,00	

4. ODDÍL – Daň celkem, ztráta

58 Daň podle § 16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP	165 315,00	
59 (neobsazeno)		
60 Daň zaokrouhlená na celé Kč nahoru	165 315	
61 Daňová ztráta – zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus	0	

5. ODDÍL – Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
62a Sleva za zastavenou exekuci podle § 35 odst. 4 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab. č. 1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul*) manželky (manžela)		Rodné číslo	
--	--	-------------	--

Částka slevy podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců		Počet měsíců	
64 písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka)		30 840		
65a písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela)				
65b písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)				
66 písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)				
67 písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu – pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)				
68 písm. e) zákona (sleva na držitele průkazu ZTP/P)				
69 (neobsazeno)				
69a (neobsazeno)				
69b (neobsazeno)				
70 Úhrn slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 62 + 62a + ř. 63 + ř. 64 + ř. 65a + ř. 65b + ř. 66 + ř. 67 + ř. 68)		30 840		
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 – ř. 70)		134 475		

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH S POPLATNÍKEM VE SPOLEČNĚ HOSPODAŘÍCÍ DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno	Rodné číslo	Počet měsíců ve výši na jedno dítě		Počet měsíců ve výši na druhé dítě		Počet měsíců ve výši na třetí a další dítě	
			bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P
	1	2	3		4		5	
1			4					
2								
3								
4								
	Celkem		4					

72 Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	5 068	
73 Sleva na dani (částka z ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)	5 068	
74 Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 – ř. 73)	129 407	
74a Daň ze samostatného základu daně podle § 16a zákona (částka z ř. 414 přílohy č. 4 DAP)		
75 Daň celkem (ř. 74 + ř. 74a)	129 407	
76 Daňový bonus (ř. 72 – ř. 73)	0	
77 Daň celkem po úpravě o daňový bonus (ř. 75 – ř. 76), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	129 407	
77a Daňový bonus po odpočtu daně (ř. 76 – ř. 75), pokud je na řádku záporné číslo uveďte nulu	0	

6. ODDÍL – Dodatečné DAP

78 Poslední známá daň		
79 Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 77 nebo ř. 77a)		
80 Rozdíl řádků (ř. 79 – ř. 78) : zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (–) částka daně se snižuje		
81 Poslední známá daň – daňová ztráta podle § 5 zákona		
82 Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 61)		
83 Rozdíl řádků (ř. 82 – ř. 81): zvýšení (+) – daňová ztráta se zvyšuje, snížení (–) daňová ztráta se snižuje		

7. ODDÍL – Placení daně

84 Úhrn sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (po slevách na dani)		
85 Na zbývajících zálohách zaplacený poplatník celkem	32 000	
86 Úhrn záloh podle § 38lk zaplacených poplatníkem v paušálním režimu		
87 Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona		
87a Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona		
88 Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona		
89 Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)		
90 Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 2 zákona		
91 Zbývá doplatit (ř. 77 – ř. 77a – ř. 84 – ř. 85 – ř. 86 – ř. 87 – ř. 87a – ř. 88 + ř. 89 – ř. 90) : (+) zbývá doplatit, (–) zaplacen více	97 407	

PŘÍLOHY DAP:

Ve sloupci uveďte počet listů příloh.

Název přílohy	
Příloha č. 1 – „Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)“	1
Příloha č. 2 – „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	
Příloha č. 3 – „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)“ včetně Samostatných listů	
Příloha č. 4 – „Výpočet daně ze samostatného základu daně podle § 16a zákona“	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	
Doklad o poskytnutém bezúplatném plnění (daru)	
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši zaplacených úroků z tohoto úvěru	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění, nebo doplňkové penzijní spoření	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění	
Potvrzení o majetku připsaném ve prospěch dlouhodobého investičního produktu	
Potvrzení o zaplaceném pojistném na pojištění dlouhodobé péče	
Usnesení o zastavení exekuce	
Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Potvrzení o vyplacených příjmech a sražené dani	
Potvrzení výše příjmů od zahraničního správce daně	
Vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí (§ 10 zákona)	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
Příloha pro poplatníky uplatňující odčitatelnou položku podle § 34 odst. 1 zákona	
Potvrzení o vyplacených příjmech podle § 10 odst. 1 písm. h) bod 1 zákona a o sražené dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z těchto příjmů	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	1

Údaje o podepisující osobě³⁾:

Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li zástupce právnickou osobou),
s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / Osoba oprávněná k podpisu

Datum

Vlastnoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

Otisk
razítka

¹⁾ Označte křížkem odpovídající variantu.

²⁾ Údaj vyplňte, **pouze** máte-li kód rozlišení typu DAP v případech uvedených v § 239b, § 239c a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Údaje o podepisující osobě budou vyplněny pouze v případě, kdy je DAP zpracováno a podáno osobou odlišnou od daňového subjektu.

^{*)} Označené údaje jsou nepovinné.

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ŽÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 155b zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení:

přeplatku na dani z příjmů fyzických osob Kč.

Přeplatek zašlete na adresu:

nebo vraťte na účet vedený u č.

kód banky specifický symbol

Vlastník účtu měna, ve které je účet veden

V dne Podpis daňového subjektu (podepisující osoby³⁾)

PŘÍLOHA č. 1

je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob
za zdaňovací období 2024 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 29 (dále jen „DAP“)

Rodné číslo:

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Vedu daňovou evidenci ¹⁾		Vedu účetnictví ¹⁾		Uplatňuji výdaje procentem z příjmů ¹⁾	XXXX
-------------------------------------	--	-------------------------------	--	---	------

	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	2 702 161	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	1 600 000	
103 (neobsazeno)		
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 101 – ř. 102) nebo výsledek hospodaření (zisk, ztráta)	1 102 161	
105 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující – uveďte úhrn částek zvyšujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
106 Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující – uveďte úhrn částek snižujících výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)		
107 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
108 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
109 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
110 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
111 (neobsazeno)		
112 Váš podíl jako společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti. Vykáže-li společnost ztrátu, označte svůj podíl znaménkem minus (–)		
113 Dílčí základ daně (ztráta) z příjmů podle § 7 zákona (ř. 104 + ř. 105 – ř. 106 – ř. 107 + ř. 108 + ř. 109 – ř. 110 + ř. 112)	1 102 161	

2. Doplnující údaje (§ 7 zákona)

A. Údaje o obratu a odpisech

Roční úhrn čistého obratu

Uplatněné odpisy celkem

Z toho odpisy nemovitých věcí

--	--	--

B. Druh činnosti ²⁾

Název hlavní (převažující) činnosti

Sazba výdajů

% z příjmů

Příjmy

Výdaje

CZ - NACE

TRUHLÁŘSKÉ PRÁCE	80	2 702 161	1 600 000	
------------------	----	-----------	-----------	--

Název dalších činností

Celkem		2 702 161	1 600 000	

C. Údaje o samostatné činnosti

Datum zahájení činnosti Datum přerušení činnosti Datum ukončení činnosti Datum obnovení činnosti Počet měsíců činnosti

--	--	--	--	--

D. Tabulka pro poplatníky, kteří vedou daňovou evidenci podle § 7b zákona

Vyplňte pouze v případě, vedete-li daňovou evidenci podle § 7b zákona. Údaje, prosím, vyplňte v celých Kč.

	Na začátku zdaňovacího období	Na konci zdaňovacího období
1. Hmotný majetek		
2. Peněžní prostředky v hotovosti*)		
3. Peněžní prostředky na bankovních účtech*)		
4. Zásoby		
5. Pohledávky včetně poskytnutých úvěrů a zápůjček		
6. Ostatní majetek*)		
7. Dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček		
8. Rezervy		

9. Mzdy	
---------	--

*) Označené údaje jsou nepovinné.

E. Úpravy podle § 5, § 23 zákona ¹⁾

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona zvyšující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

č. ř.	Popis úpravy podle § 5, § 23 zákona snížující výsledek hospodaření nebo rozdíl mezi příjmy a výdaji	poplatník uvede v celých Kč
1.		
2.		
3.		
4.		

F. Údaje o společnících společností ²⁾

Jste-li společníkem společnosti, která není právnickou osobou, vyplňte údaje o ostatních společnících společností

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech v %	Podíl na výdajích v %
1.					
2.					
3.					

G. Údaje o spolupracující osobě ²⁾

Jste-li osoba, která rozděluje příjmy a výdaje podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o spolupracující osobě

	Jména	Příjmení	DIČ (RČ)	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				
2.				

H. Údaje o osobě, která rozděluje příjmy a výdaje

Jste-li spolupracující osoba podle § 13 zákona, nebo osoba v rodinném závodě, uveďte údaje o osobě, která na Vás rozdělila příjmy a výdaje

	Jména	Příjmení	DIČ	Podíl na příjmech a výdajích v %
1.				

I. Údaje o veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti ²⁾

Daňové identifikační číslo veřejné obchodní společnosti, kde jste společníkem, nebo komanditní společnosti, kde jste komplementářem, a výše Vašeho podílu v procentech

DIČ		%	
-----	--	---	--

¹⁾ Z předtištěných možností v rámečku vyberte odpovídající variantu a označte křížkem.²⁾ Údaje, pro které nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volný list a přiložte k tiskopisu.

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2024 - 2. strana

Rodné číslo OSVČ

F. Výše zálohy na důchodové pojištění (DP) a pojistného na nemocenské pojištění (NP) na rok 2025					
V roce 2025 vykonávám/budu vykonávat SVČ Hlavní ☒ Vedlejší ☐ V roce 2025 jsem/budu poplatníkem v paušálním režimu ☐					
V roce 2025 splňuji podmínku pro min. VZ ve výši 25% průměrné mzdy (viz. pokyny) ano ☐					
35. Měsíční vyměřovací základ		50 516,00	Kč	36. Měsíční záloha na DP	14 751,00
				37. Měsíční pojistné na NP	0,00
				Kč	
G. Způsob použití přeplatku					
Přeplatek (část přeplatku) ve výši 0,00 Kč použijte na úhradu záloh na pojistné na měsíce roku 2025 ☐					
Přeplatek (zbývající část přeplatku) ve vyšší výši než 99 Kč					
a) ☐ Vraťte na účet:					
IBAN (mezinárodní číslo účtu použijte při platbě do ciziny)		Předčíslí účtu	Číslo účtu	Kód banky	Variabilní symbol
b) ☐ Pošlete poštovní poukázkou (zpoplatněno) na adresu trvalého pobytu nebo na uvedenou adresu:					
Ulice		Číslo domu	Obec	PSČ	Stát
H. Údaje o daňovém přiznání a paušálním režimu					
38. V roce 2024 jsem byl/a poplatníkem v paušálním režimu, přesto mám povinnost podávat daňové přiznání z důvodu (viz pokyny): a) ☐ b) ☐ c) ☐ d) ☐ e) ☐ f) ☐ g) ☐ h) ☐					
39. Povinnost podávat daňové přiznání			ano ☒ ne ☐	40. Daňové přiznání podáno po 1.4.2025 elektronicky ano ☐ ne ☒	
41. Daňové přiznání podává po 1.4.2025 daňový poradce			ano ☐ ne ☒	42. Lhůta pro předložení daňového přiznání byla rozhodnutím FÚ prodloužena do dne	
I. Údaje o opravném přehledu					
Datum zjištění nové výše vyměřovacího základu ze SVČ			Důvod předložení opravného přehledu		
J. Základní identifikace OSVČ, se kterou je vykonávána spolupráce					
Příjmení		Jméno		Titul	Rodné číslo
Ulice		Číslo domu	Obec	PSČ	Stát
K. Prohlášení					
Prohlašuji, že všechny údaje uvedené v tomto přehledu jsou pravdivé a že příslušné správě sociálního zabezpečení ohlásím změny údajů, které by vedly ke zvýšení vyměřovacího základu za rok 2024, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o těchto změnách dozvěděl/a.					
L. Podpisy a přílohy					
Plná moc přílohou ano ☐ ne ☐		Jiné přílohy ano ☐ ne ☐		Počet příloh	
				0	
Datum vyplnění		16.4.2025		Datum přijetí	
				Za OSSZ zpracoval/a	
		Podpis (a razítko) OSVČ		Podpis a razítko OSSZ	
Sdělení:					
Stav splatných závazků na důchodovém pojištění OSVČ je možné zjistit kdykoli prostřednictvím online služby ePortálu ČSSZ. Vyúčtování záloh na pojistné na důchodové pojištění po podání přehledu či opravného přehledu ČSSZ již od roku 2024 nerozesílá.					
strana 2					
ČSSZ - 89 324 24					
1/2025					

PŘÍLOHA P IV: PŘEHLED O PŘÍJMECH A VÝDAJÍCH ZA ROK 2024 PODÁVANÝ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNĚ

VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
ČESKÉ REPUBLIKY

Přehled
OSVČ
za rok
2024

VZP - kód 111

Přehled o výši daňového základu ze samostatné
výdělečné činnosti a zaplacených záloh na pojistné
(§ 24 odst. 2 a 3 zák. č. 592/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Typ přehledu
řádný ☒ opravný ☐

Datum převzetí, razítko a podpis pracovníka VZP ČR

Formulář bude zpracován elektronicky. Vypíšte jej, prosím, předepsaným typem písma Courier New Bold 11. Zaškrtnávací pole označte křížkem.

1. Identifikace pojištěnce

Příjmení

Nejmenovaný

Jméno

podnikatel

Titul

Ulice

Číslo popisné / číslo orientační

Číslo pojištění (rodné číslo)

PSČ

Obec

Identifikační číslo (IČO)

Bankovní spojení: (předčíslí účtu - číslo účtu / kód banky)

Telefon

E-mail

2. Prohlášení pojištěnce

☐ V roce 2024 jsem byl/a poplatníkem v paušálním režimu v měsících:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12

☐ V roce 2024 pro mne neplatila povinnost hradit zálohy na pojistné v měsících:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12
Důvod: a) zaměstnání b) nemoc OSVČ
☐ ☐

☐ V roce 2024 pro mne nebyl stanoven minimální vyměřovací základ v měsících:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 1-12
Důvod: a) b) c) d) e) f)
☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Zaškrtněte měsíc a písmeno podle poučení - pro písmeno f) uveďte RČ dělí:
Pro Důvod podle
písmena f) uveďte

3. Přiznání k dani z příjmů

☐ Mám povinnost podat daňové přiznání do 1.4. 2025

☒ Daňové přiznání podávám po 1.4. 2025 elektronicky

☐ Daňové přiznání za mne po 1.4. 2025 podává daňový poradce

☐ Nemám povinnost podávat daňové přiznání

☐ Daňové přiznání podávám s odkladem

4. Pojistné OSVČ

Řádek 3

Daňový základ

1 102 161.00 Kč

Řádek 4

Počet měsíců trvání samostatné výdělečné činnosti v roce 2024

12

Řádek 5

Z řádku 4 počet měsíců, kdy byla OSVČ pojištěna u VZP ČR

12

Řádek 6

Počet měsíců, ve kterých pro OSVČ platil minimální vyměřovací základ

12

Řádek 9

21 983.50 Kč x Řádek 6

263 802.00 Kč

Řádek 14

Vyměřovací základ OSVČ za rok 2024: 0,135 x Řádek 14 x Řádek 5 (pro < Řádek 9, zapíše se Řádek 9)

551 080.50 Kč

Řádek 16

Pojistné za rok 2024: 0,135 x (Řádek 14 x Řádek 5) / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru)

74 396 Kč

5. Přeplatek (Doplatek)

Řádek 41

Úhrn zaplacených záloh na pojistné v roce 2024

28 716 Kč

Řádek 43

Přeplatek (Doplatek): Řádek 41 - Řádek 16

-45 680 Kč

Přeplatek

☐ NEŽADÁM o vrácení přeplatku (přeplatek bude použit na úhrady záloh v dalším období)

☐ ŽADÁM o vrácení přepl. ve výši: Kč

Přeplatek zašlete: ☐ na bankovní účet
☐ poštovní poukázkou

6. Nová výše zálohy

Řádek 51

0,135 x 0,5 x Řádek 3 / Řádek 4 (zaokr. na Kč nahoru)

6 200 Kč

Typ zálohy

☐ a) 3 143 Kč ☒ b) výpočet ☐ c) 0 Kč

Nová výše zálohy

6 200 Kč

7. Datum vyplnění a podpis pojištěnce

Prohlašuji, že všechny údaje v tomto PŘEHLEDU jsou pravdivé a že ohlaším VZP ČR
všechny změny údajů, a to do 8 dnů ode dne, kdy jsem se o změněné skutečnosti dozvěděl.

VZP 87.51/2024

Vyplněno dne
16.04.2025

Vytisknout

Vymazat formulář

Podpis pojištěnce